

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 42—Vol. LVIII.

Friday, 28th October, 1960

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.

Price: FOUR PENCE

NITS CENTENARY TALKS

THE Natal Indian Teachers' Society has organised a comprehensive series of lectures entitled "The Story of the Indian People in South Africa 1860—1960 to mark the centenary of the arrival and settlement of the Indians in this country. The lectures have been planned with the object of giving a bird's eye view of the history of the Indian people over the last hundred years. The first talk will be given on Wednesday, November 2, and the last on Wednesday, November 16, the date when the first boat load of Indians reached Durban. The public is invited to these lectures. The following is the full programme:—

Wednesday, November 2, 1960 at 7-45 p.m. Orient Hall

1. The Origins and Foundations of the Indentured Labour System and the Background to Natal's Quest for Indian Labour.
Speaker: Mr Ranji S Nowbath

2. Natal's Quest for Indian Labour and the Arrival and Settlement of the Indian people in South Africa, 1855—1911.
Speaker: Mr. Sammetji S. Singh

Saturday, November 5, 1960 at 2-45 p.m., Orient Hall

3. Mahatma Gandhi in South Africa and the Birth of Satyagraha.
Speaker: Mr. Bridglal Pachai

4. From the Smuts-Gandhi Agreement 1914, to the Group Areas Proclamations 1960.
Speaker: Mr. Yakoob R. Khan

Sunday, November 6, 1960 at 7-45 p.m., Vedic Hall

5. The Origins, Growth and Development of Indian Political Organisations in South Africa.
Speaker: Mrs. Fatima Meer

6. The Origins, Growth and Development of the Indian Social Welfare Agencies in South Africa.
Speaker: Mr. B. A. Naidoo

Wednesday, November 9, 1960 at 7-45 p.m., Orient Hall

7. The Origins, Growth and Development of Indian Commercial and Industrial Activity in South Africa.
Speaker: Mr A. M. Moolla

8. The History of the Indian Trade Union Movement in South Africa.
Speaker: Mr. N. G. Moodley

Saturday, November 12, 1960 at 2-45 p.m., Orient Hall

9. The Origins, Growth and Development of Sport among Indians in South Africa.
Speaker: Mr. George Singh

10. The Origins, Growth and Development of Primary Education for Indians in South Africa, 1860—1960.
Speaker: Mr. A. N. Lazarus

Sunday, November 13, 1960 at 7-45 p.m., Vedic Hall

11. The Origins, Growth and Development of Secondary Education for Indians in South Africa, 1860—1960.
Speaker: Mr. K. P. Naidoo

12. The Origins, Growth and Development of Technical Education for Indians in South Africa
Speaker: Mr. Jack Naidoo

Tuesday, November 15, 1960 at 7-45 p.m., Orient Hall

13. The Origins, Growth and Development of Teacher Training and University Education for Indians in South Africa.
Speaker: Mr. K P Naidoo

(Continued in next column)

ADMINISTRATOR TO OPEN HINDU CONFERENCE

THE Administrator of Natal, Mr A. E. Trollip will open the Centenary Conference of the South African Hindu Maha Sabha in the City Hall, Durban on Thursday evening, November 17—the hundredth anniversary of the date when the first Indians set foot on South African soil. This opening is open to the public. Early on the morning of the 17th November the foundation stone of the Shankrand Memorial Hall in Lorne Street will be laid. Deliberations on matters affecting Hindus will be held in the Natal Tamil Vedic Society Hall on Saturday, November 19 and Sunday 20. Among the subjects to be discussed are: Hindu Religious Instructions in schools, and the preservation of the mother tongue. The theme of the Conference will be "Hindu Culture in a western environment.

The Maha Sabha is also publishing a comprehensive journal bearing on Hindu life in South Africa.

No Discrimination Against Indians In Burma

NEW DELHI—The Prime Minister told the Lok Sabha during question hour recently that Burmese land legislation did not discriminate against Indians.

Replying to a series of questions he said that legislation was equally applicable to Burmese and non-Burmese. It was possible that in its implementation certain hardships might be caused to Indians.

Individual cases of hardship were taken up on their merits by the Indian Embassy with the Burmese Government for relief.

On the question of grant of Burmese citizenship to Indians, Mr. Nehru said it was true that there was some delay in disposal of applications. But the delay was due also to the reason that some Indians who presented applications did not pursue them further.

Asked whether it was fact that the Burmese Government had put stringent restriction on the issuing of citizenship certificates, Mr. Nehru replied that the restriction applied to all aliens seeking Burmese citizenship and there was no discrimination against Indians. However the Government of India had pointed out to them that the present fee was a heavy burden on the poorer classes. The Burmese Government had replied that they would consider the matter, particularly in regard to its application to poorer people.

(Continued from previous column)

14. THE FUTURE AS I SEE IT.

(i) The Social and Cultural Evolution of the Indians in South Africa 1961—2060.

Speaker: Mr. Pat Poovalingam

(ii) The course of Indian Education in South Africa 1961—2060

Speaker: Dr. A. D. Lazarus

Wednesday, November 16, 1960, at 7-45 p.m., Orient Hall

15. THE FUTURE AS I SEE IT.

(i) The political and Economic Development of the Indian People in South Africa One View.

Speaker: Mr. P. R. Pather.

(ii) The Political and Economic Development of the Indian People in South Africa Another View

Speaker: Mr. J. N. Singh

Indian Opinion

FRIDAY, 28TH OCTOBER, 1960

The Centenary

JUST over a fortnight the Indian people will be commemorating in some little way the hundredth anniversary of their first arrival and settlement in this country. It is unfortunate that nothing really impressive has been prepared for the occasion. The Natal Indian Teachers' Society has organised a series of lectures to mark the centenary. The South African Hindu Maha Sabha has organised a Hindu Conference to coincide with the occasion. A few other groups of people have given indication that they will do something. Other than this there is nothing on a national scale. This, in spite of the fact that we knew many, many years ago about our centenary in this country and that about two years ago a meeting was held and a mammoth scheme to commemorate the occasion was drafted. Since then the Centenary Committee, which issued out of that meeting has claimed that its plans and work for the centenary were hampered and upset by the Emergency. When everything is considered this is much too lame an excuse. The fact is that the planning had no relation to the facts and the people who were entrusted with the job of organising something to mark the centenary were either not terribly enthusiastic about the centenary or else were living in a cloud-world of make-believe. And the final result is that nothing effective will be done on a community level.

While this, then, is the actual manner in which the centenary will be marked there is, nevertheless, much work still to be done for the good of the community. In the course of their hundred years in this country the Indian people have achieved much in the way of material progress and the establishment of imposing houses of finance and business. In the realm of things cultural we have not succeeded to the extent that we should have. Over the last decade there have been many significant stirrings of a greater interest in the cultural inheritances of the several linguistic groups which compose the Indian community. These pose some interesting questions. Among these is the question to what extent will the cultural stirrings of the Indian people in South Africa follow the pattern of the culture of the native land and to what extent will a distinctively *Indian South African* cultural tradition will be evolved. Perhaps the Centenary Committee could, as a first step direct in the work it has projected for itself in the proposed Centenary Foundation organise discussion on this by offering to finance the publishing of serious essays and writings on this subject. There is much more that it can do if it will only set itself down to practical work instead of being bogged in abstractions.

RACISM—CANCER OF OUR TIME

The following statement on "Racism" has been issued the Executive Board of UNESCO:

RACISM has been called the social cancer of our time. It gnaws away slowly and insidiously until it invades the whole organism of society and erupts in violence and death.

In the years immediately following the Second World War it may have seemed that racism was definitely on the decline. Racial hatred had logically led from discrimination to acts of indescribable horror and death camp massacres carried out on an industrial scale. The shock and repulsion that swept the world so discredited the doctrine of racism that it dared not show itself cynically and blatantly as it had done before.

The struggle against Hitlerism had had its own logic too. One could hardly battle racism and still practice it, even indirectly. And so, in the countries united against Nazism many barriers of discrimination and prejudice tumbled and a spirit of greater tolerance marked relations between the different races.

But the cancer of racism was by no means extirpated. Human memory is short, and

the gruesome past slips or pushed easily into oblivion. A death camps of yesterday apparently not been sufficient put an end to the doctrine that one race is superior to another. The older people in many countries have forgotten them; the new generations barely know they existed. Furthermore, ten years of fanatical racism sowed dragon's teeth around the world and one cannot tell when they may germinate and lead to a terrible harvest.

Today, the excesses of racialism are universally decried and condemned, but the racist outlook or attitude which is at the root of these excesses and makes them possible is still with us. It is all the more dangerous since ours is the century of the great awakening and accession to independence of the coloured peoples of the world who have long been its victims. Instead of being accepted as normal and foreseeable, the mistakes and hesitations made by the newly-independent peoples as they pass through the trying initial periods of autonomy are

(Continued on next page)

Cast In The Gandhian Mould

AFTER nearly three weeks in gaol Mr. Patrick Duncan, the editor of the fortnightly review "Contact" is a free man. When he was first sentenced for refusing to divulge the source of his information on some articles which appeared in his newspaper it was sure that it would be a matter of determination on his part and on the part of the Government. It is unlikely that many people—not excluding the Government—believed that after a short term in prison he would yield, but Mr Duncan had emerged from his trial of strength a man who has shown that it is not for nothing that he has chosen the Gandhian path. Many before him—including large numbers of Indian "leaders"—proclaimed to the world that they were Gandhians but when the testing time came, they were found wanting. Their number over the last decade and a half are legion. Mr Duncan, as a result of this recent decision and its consequences, stands head and shoulders over all and, should he choose to serve the cause he has espoused in the manner that he has resisted the efforts of the Government to get information from him as has the makings of a leader cast in the Gandhian mould. It is now more than ever clear that only along the path chartered by Gandhiji is there hope for this sorely—tried country.

RACISM—CANCER OF OUR TIME

(Continued from previous page)

interpreted in racist terms by certain people as proof of racial inferiority. In its turn, the racism of the white man has given rise to a reaction among coloured people which, rightly or wrongly, is described as "counter-racism."

Many public and private organizations, both national and international, have sensed the danger of latent racism in the world and have taken steps to combat it. Through science and education—the twin means at its disposal—UNESCO has been at grips with the problem since the first years of its creation. (The UNESCO Courier too has devoted several past issues to racism.)

Last year and again this year racism became front page news once more. A epidemic of anti-Semitism in many countries and the massacre of negroes in South Africa set off a wave of world protest culminating in the condemnation of such acts by the Human Rights Commission of the United Nations. At UNESCO where feelings ran high, the Executive Board in a special meeting voted a strongly-worded resolution (see partial text on cover) denouncing racial discrimination, anti-Semitism, violence and hatred, and called on governments and UNESCO to campaign against these evils and to propagate "the doctrine of the total equality and kinship of all men and women everywhere."

If racism is to be eliminated as an active ideology of our time we must know of the terrain on which it develops. One thing we do know: the place where preventive measures can be most effective is in the school and in the home. That is why UNESCO has set out to inform both the

teacher and the general public of the basic facts established by modern science.

Neither anthropology, nor biology—nor for that matter any science—offers the slightest justification for racist dogmas, which are based on discredited scientific notions or emotional irrationalism. The full facts still need to be placed before every person so that the social cancer of racism may one day be eradicated.

S.A.-PAKISTAN ACCORD

PAKISTAN managers are keen to "swap" business efficiency with their counterparts in South Africa, according to a statement issued by the National Development Foundation.

South Africa's management movement, the National Development Foundation, has had a letter from the Institute of Personnel Training of the Pakistan Industrial Development Corporation, Karachi, offering "to enter into some arrangement through which we can exchange ideas and information."

The Institute says: "We are carrying on supervisory and management development programmes throughout Pakistan as a national service.

"We shall be happy to exchange our periodicals with those you may be publishing and also any other information which you think may be interesting to you."

Wanted Experienced Gujarati Bookkeeper for wholesale establishment Salary from £50 per month. Apply with testimonials to Box 615, JOHANNESBURG.

66th Session Of Congress

NEW DELHI—The site of the forthcoming 66th session of the Indian National Congress in January next, near Bhavnagar will be named as Sardar Nagar. The first meeting of the Reception Committee of the session held at Bhavnagar on October 3, under the presidentship of Mr Thakorebhai Desai, President of the Gujarat Pradesh Congress Committee, also decided to name the four main gates of Sardar Nagar, after Mr Mahadev Desai, Mrs Kasturba Gandhi, Darbar Gopaldas Desai and Mr Abbas Tayabji. The plans for the pandal, exhibition and guest house were approved and it was decided to begin the construction work soon. The exhibition gate would be named after Thakkar Baba who devoted his life in the service of the depressed and down trodden. It was also decided to set up statues of Mahatma Gandhi and Sardar Patel at suitable places in the session area. A railway station is being opened near the site. The exhibition will be organised by the Gujarat Khadi and Gramodyog Mandal. Arrangements are being made for the stay of about 10,000 persons, including 500 AICC members, 3,000 delegates, Congress workers from other States and members of the Reception Committee. A commemorative volume detailing the philosophy of the Congress and giving a complete picture of Gujarat is being brought out on the occasion.

U NU'S VISIT TO INDIA

NEW DELHI.—Official sources here had no information of reports that the Burmese Prime Minister, U Nu; proposed to visit India shortly for talks with Mr Nehru. U Nu had stated at a press conference in Rangoon on October 11, that he would visit India very soon.

Bursary For Women

THE Union of Jewish Women of Southern Africa is inviting applications for the Toni Saphra Bursary for advanced study. The Bursary is open to any woman, irrespective of race, creed or colour, who holds a suitable degree or professional qualification, and whose proposed course of study will equip her more effectively to render some form of social service to the South African community. The maximum amount of the Bursary is £250 per annum, renewable annually, subject to satisfactory progress. The closing date for applications is December 31.

Further particulars may be obtained from the Secretary, Union of Jewish Women of Southern Africa, P.O. Box 3622, Johannesburg.

PAK Protest To Afghanistan

NEW DELHI—The Government of Pakistan on October 5, lodged what was officially described as a "strong" protest against the Government of Afghanistan against the "hostile concentration of Afghan regular and irregular forces on the Pakistan border for the last three weeks." Pakistan's protest was handed over to the Afghan Ambassador in Karachi, Dr Abdul Zahir, who was summoned to the Foreign Office on October 5. Dr Zahir was received by the Foreign Secretary, Mr Ikramullah. The protest note also took serious objection to the "recent infiltration" of Afghan armed Laskhars (tribal militia) several miles into Pakistan territory. There was no comment from the Afghan Embassy apart from a statement that the note would be forwarded to Kabul.

New India Assurance Co. Ltd., India's Leading Company

We Transact:

Fire, Marine, Transit, Motor, Baggage, Burglary,
Householders & Houseowners (Comprehensive),
Personal, Accident etc.

Principal Controlling Officers in the Union of South Africa

Jalbhoj Rustomjee & Son

140 Queen Street, — Durban
Phone: Durban 25845, 28513, 29807

DO YOU KNOW

That NEW INDIA is by far India's largest Insurance Company;
That NEW INDIA operates in over forty-five countries;
That NEW INDIA has over 65 branches in India alone;
That NEW INDIA receives over £6,000,000 Premium EACH YEAR on Fire, Marine & Accident.

FOR SECURITY
AND SERVICE
INSURE WITH
NEW INDIA

SON OF GANDHI'S COLLEAGUE GIVES EVIDENCE IN TREASON TRIAL

THE following evidence was given by Maulvi Cachalia in the Treason Trial Case during the period, June 21—June 30, 1960 and has been made available by the Treason Trial Defence Fund which issues a regular bulletin giving a factual resume of the proceedings of the Treason Trial. The detentions under the Emergency interfered with the work of the Defence Fund, hence the delay. Maulvi Cachalia is the son of the late Ahmed Mahomed Cachalia, who played a distinguished part in the Passive Resistance Movement, started by Gandhiji in the Transvaal. Of him Gandhiji has written in his autobiography: "I have never, whether in South Africa or in India, come across a man who could surpass Mr. Cachalia in courage and steadfastness. He sacrificed his all for his community's sake. His simplicity and humility were worthy of imitation. My close contact with him for years leads me to hold firmly to the opinion that a community can rarely boast of having in their midst a man of the stamp of Mr. Cachalia.—Ed. I.O.

Maulvi Cachalia Gives Evidence

Mrs. Helen Joseph was followed in the witness box on June 21 by Maulvi Ismail Ahmed Cachalia, former executive member of the S.A. Indian Congress. Mr. Cachalia was the third witness for the defence. His evidence was led by Mr. A. M. Kathrada.

Mr. Cachalia gave evidence as Kathrada's accused No. 3's witness. He told the Court that he would find it very difficult to give evidence in English. Mr. Justice Rumpff asked the witness to try and that if he was in difficulty he should let the Court know.

Maulvi Cachalia said he was a detainee in terms of the Emergency Regulations promulgated under the Public Safety Act.

Asked by Mr. Kathrada if he was prepared to give evidence he said that as a detainee he was hesitant at first. He had consulted lawyers and eventually decided in the interests of the accused, to give evidence.

Asked whether he was physically fit to give evidence Mr. Cachalia replied that he was suffering from a cold which was a common disease to those confined in the cells, because they slept on the cement.

Maulvi Cachalia said that he attended the Deoband University, where in 1930, he qualified as a theologian and teacher according to the tenets of Islam. He had also studied Moslem law. He returned to South Africa in 1931.

Maulvi Cachalia said that his father was the president of the Transvaal British Indian Association, a political organisation of the Indian community in the Transvaal and that his father participated in all the struggle with Mahatma Gandhi when he was in South Africa. He said Mahatma Gandhi was the Secretary of the Transvaal British Indian Association.

He said that whilst at the Deoband University he came under the political influence of the professors who were either members of the Indian National Congress or Jamiatul Ulema e.

Hind—an organisation of learned Moslems in India for the liberation of India and an alliance of the Congress till independence was achieved in India. His outlook was also influenced by the Islamic religion which taught that all men were equal. The fundamental tenets of Islam were tolerance and justice.

During his stay at the Deoband University and thereafter he became aware of the political activities and teachings of Mahatma Gandhi. He was in many ways influenced by Gandhiji's teachings and he accepted Satyagraha as a principle for attaining one's objects.

On his return to South Africa, Maulvi Cachalia became concerned about the welfare of the Indian community. He joined the Transvaal Indian Congress whose constitution lays down that a member of the Indian community above the age of 18 automatically becomes a member. He first began to take an active part in the political activities of the Indian community in 1938.

Banned And Barred

In 1945 he became a member of the Working Committee of the Transvaal Indian Congress. He became a member of the Working Committee in 1946 and retained that position up to 1954, when he was banned under the order of the Minister of Justice.

He also held a position as vice-president of the T.I.C. and between 1947 and 1948 became a member of the Executive Committee of the South African Indian Congress. From 1951 to 1954 he was the secretary of the Transvaal Indian Congress.

In 1946 he became a member of the joint Passive Resistance Council of Natal and the Transvaal Indian Congress.

Mr. Kathrada: What was the purpose of this Council?

Mr. Cachalia: To conduct Passive Resistance as a protest against the Land Tenure and Indian Representation Act of 1946.

Mr. Kathrada: Is it correct that during the 1946 passive re-

sistance movement you were sentenced to one month's imprisonment?—Yes, that is correct.

Did you serve this sentence?—Yes.

Where?—I served this sentence in Durban.

Is it also correct that in 1952 you were convicted together with 19 others under the Suppression of Communism Act for your part in the Defiance Campaign?—That is so.

And did you receive a suspended sentence?—Yes.

You are aware that His Lordship the presiding Judge presided over the Defiance trial?—That is so.

Mr. Justice Rumpff: Is that a relevant factor at all?

Mr. Kathrada: I am leading on to the next question. Do you remember if His Lordship made any remarks when he suspended the sentence?

Mr. Cachalia: Yes, he did to the effect that the sentence was suspended because the form of the struggle was one of non-violence.

Maulvi Cachalia dealt with laws under which the Indian community suffered and the disabilities of the Indian people.

Rule By Proclamation

The Group Areas Act, he said, perpetuated prohibitions against Indians acquiring land owned by other groups. For the first time it exposed the Indian community to the dangers of having their land confiscated.

Mr. Kathrada: How has the South African Indian Congress regarded the wide powers which the Minister of Interior has under the Group Areas Act?

Mr. Cachalia: The Indians believed that these wide powers in the hands of the Minister were something like dictatorial powers, which affected the Indian community in practically every aspect of their lives, and that was the first time in the history of South Africa that Indians were subjected to rule by proclamation.

What, in the opinion of the South African Indian Congress was the real intention and policy

of this Act?

"To exterminate the Indian community and to repatriate them if possible from this country."

"Was this view of the S.A.I.C. strengthened by the reports of any government committee?"

"Yes. By the Joint Committee of the Land Tenure Board whose findings were published just before this Act was enacted in Parliament."

Mr. Kathrada then read an extract from the Report of the Inter-Departmental sub-committee:

"Before stating our recommendations we feel that reference should be made to the one matter which strictly speaking falls outside our terms of reference, but which is so closely associated in the public mind with the Asiatic question, that it has a determining influence on the evidence tendered to us and accordingly also on the recommendations based on such evidence, and that is the possibility of repatriating the Asiatics from South Africa.

"There appears to be an ever-growing belief in the public mind that the only satisfactory solution of the Asiatic question is repatriation, and that whatever is done by way of legislation should be such as not to endanger the possibility of repatriation and deprive the public of one of its most deeply cherished hopes. The fundamental theme of the evidence throughout the years has been and still is repatriation or failing which, compulsory segregation. In the most recent evidence there is noticeable a distinct tendency for this scheme to assume the form of repatriation, and pending which compulsory segregation."

"In its most advanced form, this then reads, repatriation and failing which compulsory segregation, with boycott to induce repatriation."

Was this the report you were referring to?

Mr. Cachalia: "Yes."

Mr. Kathrada: Has this attitude to the knowledge of the South African Indian Congress, been altered in any way?

Mr Cachalia: "No."

English Or Urdu?

Mr Cachalia: "My lord, this is the first time I am giving evidence in the court, and as I spoke yesterday in English, I think it caused a strain on me. It is my request that I be allowed an interpreter at this stage."

Mr Justice Rumpff: "I think you are going on very well, we will just see how it goes on."

Mr Kathrada: My Lord, I should at this stage like to place on record that a few days ago this witness informed me that he was more proficient in Urdu than in English, and he expressly requested me to arrange for an interpreter. I understand that yesterday there was an interpreter available in Court, and I believe he is available again this morning. It seems to me most strange that Your Lordship should make an order which might have the effect of hampering the witness in giving evidence. I have always been under the impression that a witness was entitled to give evidence in the language in which he is most proficient. I should have imagined, My Lord, that this right would be accorded to a witness even in respect of a petty offence. It seems to me unprecedented that a witness should be precluded from testifying in his own language in a capital offence especially when an interpreter is available. Would Your Lordships be pleased to explain to me the rights of a witness in regard to the language he is entitled to use in giving evidence in a Court of Law?"

Mr Justice Rumpff: "The witness understands English perfectly, he speaks English well, and you may proceed, Mr Kathrada, leading the witness in English, and he can give his answers in English."

Satyagraha For Survival

Mr Kathrada then proceeded to question Maulvi Cachalia on methods of struggle adopted by the South African Indian Congress.

Mr Kathrada: "Do you regard the struggle of the S.A. Indian Congress as a struggle for the very survival of the Indians in this country?—Certainly."

"What was the principal method used by the Indian Congress to pursue its aims?—The Indian Congress used the method of non-violence and Satyagraha in order to pursue its aims."

"Is this method also known as passive resistance?—Yes."

"Who was the originator of this method?—The originator of this method was Mahatma Gandhi."

"Where was Gandhi when he originated the passive resistance as a method of struggle?—He was in South Africa."

"Does the S.A.I.C.O. accept passive resistance as a method of struggle up to this day?—Yes."

"Could you explain to the Court the difference between Satyagraha as a creed to be applied to all problems of human life, and simply as a method of dealing with one particular problem?"

—My Lord, Mahatma Gandhi practised Satyagraha as a creed to be observed in all aspects of his life. In India most leaders of the Indian National Congress, while striving for independence accepted satyagraha or passive resistance only for the achieving of those purposes.

"You say that the Indian National Congress did not accept it as a creed?—No."

"What about the S.A. Indian Congress?—The S.A. Indian Congress has accepted this method as a political weapon for the attainment of its objectives. But the Congress has not accepted as a creed as Mahatma Gandhi accepted it."

Mr Justice Rumpff: "Does that mean that in the S.A. Indian Congress there may be people who refuse to use violence because they are against violence on principle, and there may also be people who refuse to use violence because the conditions are not suitable?—No, my Lord, there are Indians who believe in this as a creed, but the principle we have accepted in the Indian Congress is not to use violence at all in any form to achieve our aims, as they did in India."

"Yes, I know. Is it possible that members of the South African Indian Congress have accepted this as a method of struggle?—Yes, my lord."

Suffering And Sacrifice

Mr Kathrada: "How does the South African Indian Congress visualise that changes will be brought about through its struggle?—We believe that by suffering and by sacrifice we will be able to convince the authorities and the electorate to negotiate with us."

"Is this hope of the S. A. Indian Congress based on any historical fact?—Yes, that is based on the fact that when this sort of struggle was conducted in this country, acts were repealed, statutes were changed, new ones were put on the record for the benefit of the people."

Crown Advocate Trengrove then cross-examined Maulvi Cachalia on the riots in Port Elizabeth, Denver, Kimberley and East London.

Mr Trengrove: "What view did Congress hold? (How were those disturbances caused?—There was provocation from somewhere,

"From where?—Provocation, we don't know from where it comes, anywhere, but we are certain, it is not from the volunteers or from the Congresses."

"I don't know whether you are ignorant or whether you are untruthful. Congress held the view that the riots at New Brighton were provoked through police shooting?—That is what it says."

"So they didn't say the riots came from somewhere, they said the police provoked the riots?—That is what I am referring to Mr. Trengrove, that it doesn't come from us, it comes from somewhere."

"And the somewhere is always the State and the police?—It may be, it may be something else."

"In this case, the Congress view was that police shooting provoked the riots?—Yes."

"And the riots at Denver, Kimberley and East London, how did they arise?—They all started by shooting and they blamed the police for that."

"Who would blame the police? The people."

"Who are the people?—The people as such."

"The Indian Congress?—Yes."

"Do you know why the police shoot in these cases? Do you know why the police had to shoot at New Brighton? Do you know anything about the facts of the situation in New Brighton?—The police shot, according to the report."

"Do you know why?—I don't know."

"Why does Congress blame the police then?—The report was made according to the investigations, and therefore puts the blame on them."

"Did you satisfy yourself that that was the position?—That was the general view, yes. I personally did not investigate."

"The general view propagated by Congress?—Yes, after the investigation. But I did not not investigate that position there."

Murderers Or Heroes

"Mr Cachalia, why does the Congress movement regard people who lose their lives in these riots as heroes in the struggle for liberation?—When they are killed by police, then naturally you give them that sympathy, they deserve it."

"People commit murders as a protest against legislation and are found guilty and sentenced to death. Would you regard people who give their lives under those circumstances as heroes in the struggle for libera-

tion?—The person who breaks into somebody's shop and kills is a criminal in that respect. You can't call him a hero. His motives is to loot or to disrupt."

"Now you know Chief Luthuli, your ally in this struggle, regards people who commit murder and are sentenced to death for that, he regards them as heroes in the struggle for liberation?—For instance, I wanted to give an example which had got nothing to do with this..."

Mr Justice Rumpff: "I am afraid that there are so many issues in this case already, that if we go by way of illustration to other countries and other examples.....Let us just get this clear. Counsel didn't put to you any murderer. Counsel put to you a man who in his campaign against certain statutes, commits a murder—he is not concerned with the murderer who robs a store—if that man commits a murder, is he regarded by your organisation as a hero?—It depends, My Lord, we will only regard those people as heroes who will be shot in our non-violent struggle. If he wants to achieve anything violently, and he goes destroying things, we won't call him a hero."

The Supreme Sacrifice

Mr Trengrove: "And they had to be prepared even to face death?—Of course. For instance, we are in gaol and I may get pneumonia and die here. Well, I must be prepared for it."

"So when the Indian Congress and other Congress movements said that in this great struggle people must be prepared to make the supreme sacrifice, and even face death, what Congress had in mind was that they might die of pneumonia in gaol?—More than that. For instance, this crowd of people here, might be hanged if they are found guilty."

"And Congress held the view as in other countries—the American Civil War, the French Revolution, the Russian Revolution of 1917—people must understand that freedom doesn't come unless people are prepared to shed their blood?—Yes, but there is the difference, our struggle is non-violent. But the principle of sacrifice will be there. Take India, for example. A meeting was held to protest against a law that people could be detained for any length of time without any cause whatsoever. As a result of that meeting there was shooting by the police and three-hundred-and-fifty people died there and then on the spot. Now there is

(Continued on page 335)

MRS. MARY MOODLEY TALKS ABOUT HER DETENTION

SHE was arrested at 2 o'clock in the morning in the first swoop, at her home in Benoni location,

She left behind six children, the eldest 15, the younger one year old. The baby is actually her grandson, but she is bringing the child up as her own.

She was taken to Benoni police station, and put in a big cell in which there was a bucket and some blankets. The bucket smelled most foully, and having heard stories of lice and bugs in prison, she was afraid to touch the blankets, and so she spent the rest of the night sitting against the wall of the cell end waiting for morning.

She was alone, the only woman to have been arrested in Benoni, but soon she heard a man's voice shouting from a nearby cell. "Auntie Mary?" "Yes?" "Are you alone?" they called to her. "Yes!" Then they called greetings to her, and began to sing. A warder shouted angrily to them to keep quiet, but one of the men yelled a disgusted, "Oh, shut up!" and her spirits rose to hear them.

Often during the next few hours, they called again to her: "Auntie Mary! Are you still alone?" "Yes!" she cried.

She was kept locked in the cell the whole day without water. At midday, a plate of porridge was put in the cell, but she was unable to eat it. They did not take her out that day, and night came again, and she was still locked in by herself and without water. Only the next day did they let her out to wash and have a drink of water.

On that day, Thursday, they unlocked the cell again later in the day and she was taken out, this time to be moved to Boksburg gaol with the other men detainees. As she climbed into the police van, she gave the Congress thumbs up salute, and a policeman said, "Ek sal die dondermeid se duim askiet!" ("I'll shoot that dama girl's thumb off!")

At Boksburg, they took away her shoes, and she was made to strip and to bathe in cold water. She did not mind this, as the wash was so welcome, and refreshed her. She was searched, and taken to a small, dark, dirty cell.

Mary says that the worst part of her detention was the three days in that "dark room." There was no light. The air was hot and close. For three days she

sat alone in the darkness, with nothing to do. One night it was so dark, hot and stuffy that she could not breathe, and felt as if she were choking. Mary has a heart condition, and had not yet fully recovered from a serious heart attack some time before her arrest. Gasping for breath, Mary says she decided not to give in. "So I got up and I just danced the Charleston—then I felt better!" says Mary, with her lovely laugh.

Thursday, Friday, she was not let out. Sitting alone in the dark with no one to talk to and nothing to do, on Friday she heard the sound of shots outside, and was afraid. It was police training, but she thought they were going to shoot her too, and she even started to pray.

On Friday the Superintendent of the prison visited her and asked the Matron if she had been allowed out for exercise. The Matron said that she had been out.

Then five more women were brought in, and they were put together in a bigger cell. On Saturday, when she had friends with her, Mary ate for the first time. "I couldn't eat before," she said. "I was alone, and nervous, and couldn't touch any food."

For the next week, relatives were allowed to bring food to the detainees, so they ate well. Then this was stopped. They were told they could buy food themselves if they wanted to, but they felt it was bad enough to be in gaol without having to buy their own food as well, so for the next three weeks they ate prison food.

"The goggas we saw, we took out," says Mary. "The others, we ate."

A month after their arrest, the women were taken to "Number Four" (the Fort, in Johannesburg) one Friday afternoon, in transit, as they were being moved with other Transvaal detainees to Pretoria. There, after waiting for a couple of hours, the non-white women saw the white women being carried and dragged through the yard. Mary said they thought we had been batoned, and they were both upset and frightened. "If they can do that to white women," they

said, 'what on earth will they do to us?'"

The first day at Pretoria their supper consisted of mealies mixed with fat. They could not eat it, but after three days the food improved, and they were brought soup in the evenings, although they never had the prison bread that we threw away in such huge quantities every day.

They protested about the cold food, the dirty cups and howls, and were provided with better ones.

At first they were given thin grass mats to sleep on. They protested about this, and later were issued with "Asiatic" mats—thicker mats made of felt.

that were warmer to Later still they were small pillows as well.

They worried about children, the rent on homes, their jobs and They constantly know what was their children.

They were locked in the time, having about hours outside each day. had few books, but some jig-saw puzzles, other games. On sang hymns, and hymns, Congress songs, wardresses didn't know songs, because they vernacular, and thought were just singing hymns time. On did they detect the stronger spirit livelier rhythm that sent voices surging in glorious money from that shabby yard every Sunday?

We take the following from the October 1960 issue of "Fighting Talk" a Journal for Democrats in Southern Africa, published by the Fighting Talk Committee, P.O. Box 1355, Johannesburg Ed. I.O.

TELEVISION FOR INDIAN SCHOOLS

(“Indian Opinion” India Service)

UNDER an agreement signed with the Ford Foundation, the Ministry of Information and Broadcasting will receive assistance totalling 474,500 dollars over a period of four years for providing an educational television programme for 265 secondary schools in Delhi State.

In all, 600 sets will be provided during the four-year period—400 in the first year, 100 in the second and 50 each in the third and fourth years. This will cost about 110,000 dollars.

The other equipment for production of programmes will be of the value of 196,500 dollars. The services of some consultants, estimated to cost 120,000 dollars, and material and supplies up to an amount of 23,000 dollars will also be provided.

A sum of 25000 dollars has

been set apart for fellowships for Indian educationalists, engineers. When the full programme is in operation, All India with the co-operation of the Department of Education, Delhi State, will provide interesting programmes three times a week.

The Government of India will incur an estimated cost of Rs 426,000 (£31,950) over the four-year period on broadcasting, administrative personnel, seminars, and workshops.

All India Radio already has an experimental television for educational purposes has introduced programmes for social education directed towards community centres in and around Delhi. From the week of January this year of the two weekly programmes will be converted into a daily programme for schools.

Phone 835-6786

P. O. Box 1549,

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

33 West Street, JOHANNESBURG.

Katari Visits U.K.

("Indian Opinion" India Service)
New Delhi.

VICE-ADMIRAL R. D. KATARI, Chief of the Naval Staff, left Bombay for the U.K. on Tuesday night (Oct. 11). During his fortnight's stay in the United Kingdom, Admiral Katari held discussions with the British Admiralty and visited the Indian Navy ships, now under construction in the U.K. Besides, he inspected the recently commissioned Seahawk Squadron of the Indian Navy and met and addressed officers and sailors of the Indian Navy now undergoing training there. Admiral Katari will visit France from October 26 to 29, mainly to inspect the Indian Navy's Squadron of Breguet Alize aircraft which is being formed there. He is expected to return to India on October 30. He was seen off at Santaornz airport by Rear-Admiral S. G. Kamarkar, Flag Officer, Bombay.

MRS. INDIRA GANDHI

("Indian Opinion" India Service)
NEW DELHI.—Mrs. Indira Gandhi has been elected Deputy President of the International Union for Child Welfare at a meeting of the Council held in Lisbon recently. The Indian Council for Child Welfare was represented at the Lisbon meeting by Mrs Tara Ali Baig.

BETTER FARMING PRACTICES

("Indian Opinion India Service)

NEW DELHI—The West German Government is willing to assist India in an agricultural project primarily designed to demonstrate improved farming practices and the possibilities of higher yields. A delegation led by the Counsellor in the Federal Ministry of Agriculture in Bonn met officials of the Indian Ministry of Food and Agriculture here, on October 12, and discussed various schemes with them. The delegation is likely to visit Himachal, Orissa, Maharashtra and Mysore in order to select a suitable project area.

Queen Elizabeth

("Indian Opinion" India Service)

Queen Elizabeth and the Duke of Edinburgh are to visit Nepal from February 26 to March 1 next year, it was announced from Buckingham Palace on October 12. A Buckingham Palace statement said the Queen and the Duke had accepted "with much pleasure" an invitation to Khatmandu from the King and Queen of Nepal.

Chinese Intrusion

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI—Twenty Chinese soldiers penetrated into the Nepalese territory of Riu Bhot near the Sino-Nepal border last month, seized official documents from villagers there and went back after telling the local people that the area belonged to China, according to a report published in the newspaper in Khatmandu. The report, prominently displayed in the newspapers, is said to have been given to them by Mr. Narendra Jung Gurung, an M.P. of the ruling Nepali Congress Party, who led an official delegation to the border area of Managbhot for an on-the-spot study of conditions there. Managbhot, which includes the Riu area, is east of Mustang where Chinese troops perpetrated a border incident in June this year.

Son of Gandhiji's Colleague Gives Evidence In Trial

(Continued from page 333)

the death again. But it was a non-violent struggle as it happens.

"So even when you were busy with this Defiance Campaign, your Congress accepted the position that ultimately in this struggle, as it developed, large numbers of people might have to shed their blood for the cause?—I don't know how many. We wanted to see the very minimum dead. We wanted to see the very minimum suffering, and the minimum would have to bear the suffering, so that they might be able to convince the authorities of our point of view. If that happens, so much good. But if it came to greater suffering, we had to be prepared for that.

"Do I understand you correctly that this Defiance Campaign was going to be the prelude to a struggle on a much wider basis?—If we had ten million non-European people going to gaol tomorrow, then the problem would be resolved immediately. But we won't be able to get all that support, it never happened in India."

INDIAN COTTON SARRIES

5 yds many colours and designs 25/- each
Single Colour Prints 32/6 each
Multicolour Prints 37/6 each.
Watches Repaired
Workmanship Guaranteed
C.W.O. or C.O.D. Only
H. H. PADIA,
P.O. Box 410. DURBAN

FAMOUS INDIAN MUSICAL INSTRUMENTS AND SONG BOOKS JUST ARRIVED

- Thubla and Doogies Latest Designs £8/10/-
- ઉત્તરમાં ઉચી દબના વખલાઓ અને હુગીઓ દર ૮/૧૦/૦
- Dholaks and Mirdangs for Thal each £8/10/-
- દાલ માટે ઢેલક મીરદાંગ દરેકની ૮-૧૦-
- Harmoniums, Rama Flute Best make £18/10/-
- સારી બનાવટના હારમોનીયમ અને વાસરી ૧૮-૧૦-૦
- Mouth Organs Popular Brands 4/6, 5/6, 7/6
- લોહપીચ સાઈના મોઠાના વાલઓ (મા. જોર) ૪/૬, ૫/૬, ૭/૬
- Bul Bul Tharangs and Xylophone each 25/-
- બુલબુલ તરંગ અને સાઈલોફોન દરેકના ૨૫-
- Violins and Banjo Mandolines each £6/10/-
- વાયોલીન અને બેનજો મેન્ડોલીન્સ ૫૧. ૬-૧૦-
- Thubla Doogie and Dholak spare caps ea. 25/-
- વખલા હુગી અને ઢેલકનાં સ્પેર કેપ્સ ૨૫. ૨૫-૦
- Longneck Tenor Banjos ... £12/10/-
- લોન્ગનેક ટેનાર બેનજો ૫૧. ૧૨-૧૦-૦
- Jap Malas for Prayers 4/6, 5/6, 10/6
- પ્રાર્થના માટેની જપમાલાઓ ૪/૬, ૫/૬, ૧૦/૬
- Gujarati Film Song Bk, 20 Film ea. Bk. ea. 2/6
- ૨૦ ફીલ્મી ગાયનોની ગુજરાતી ચોપડી ૨૦. ૨-૬

Clarets B/F for Indian Bands £18/10/-	Straight Blowing Flutes 2/6	Dancing Bells in Dozen Lots 6/6
Tombrone and Sunks each £1/5/-	Side Blowing Krishna Style Flute 5/6	Marakas For Ramba and Tango Bands 25/6
Khartals and Jhangs in Pairs each set £1/5/-	Manjiras and Mouth Organs 5/6	Sarods and Dilrubba each £12/10/-

BOOKS OF ALL SORTS, INDIAN, ANCIENT, HISTORICAL, ARE SOLD BY US

D. Roopanand Bros.

PHONE 20707 — MUSIC SALOON & BOOKSELLERS — P.O. BOX 2524
85 Victoria Street, DURBAN

fifty years ago...

October 1910

TREATMENT OF PRISONERS

(From "The Indian Opinion" October 29, 1910)

MR. Thumbi Naidoo has addressed the following letter to the press, dated the 24th instant:

As I am shortly to serve a further period of imprisonment as a passive resister, I shall, I hope, be absolved from the charge of making complaints as to the prison-treatment when it is safe for me to do so; and as this will be the ninth time of imprisonment, and seeing that I have never before made a public complaint, I shall also, I trust, be acquitted of the charge of complaining for the sake of doing so.

About a month after my last sentence commenced, whilst I was at the Diepkloof Gaol, I was in great agony from pain in a very sensitive part of the body. The doctor was not available, and I was obliged to apply simple remedies easily available, resulting in the abatement of the swelling that had taken place and some lessening of the pain. When, eventually, the doctor came, he examined me, and told me at once to go to the hospital orderly if I became worse. The pain and swelling, however, eventually disappeared. About seven weeks afterwards, they reappeared, and the pain was so great that I was obliged to apply to the hospital orderly for relief, who supplied with a suspender. A day or so later the doctor came, and I went to him explaining the circumstances. He examined me, and, in so doing caused me great agony, at which I winced. He roughly told me that I was lying, because, as the swelling had somewhat diminished, he told me there should be no pain. He also ordered the removal of the suspender. As I was naturally the best judge of whether there was pain or not, I resented his insult, and immediately laid a complaint with the Chief Warden as laid down in the regulation, for transmission to the Governor. The Governor next day came, but appeared to have believed the Doctor's version. I, however, pointed out that I had, during the whole fifteen months of my incarceration at Diepkloof, never once been reported for shirking work, or idling, or neglect of duty, or refusal to

obey lawful orders, nor had I any desire to see the doctor unless I was absolutely forced to do so. So far as I am aware, no further notice of the circumstances was taken.

I mention these facts because mine was not an isolated instance of studied rudeness and brutality on the part of the gaol medical officer. He is constantly telling sick prisoners that they are lying, or, if he cannot tell them that, when the contrary is obvious even to his prejudiced mind, he tells them that he is not going to furnish any remedy as they will soon get better. The health and comfort of prisoners is largely in the hands of the medical officer, and your readers may well imagine what a hell a doctor of the type of the Diepkloof Medical Officer can make of the lives of sensitive or delicate men who may happen to be the victims of his ministrations. One may not unjustly draw one or two conclusions with regard to him—either he does not know his business and tries to cover the fact by a cynical self-assurance or, knowing it, he fails to perform it, in heartless indifference to the misery that ensues to the unfortunate prisoners who have been sentenced to hard labour, but not to torture.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor. Diagonal & Market Sts. Johannesburg. Phone 33-1654

.....
WATCHES, Gents models—25 Jewels, waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—39/6. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—56/6. Other models from 19/6.

LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above, but 17 Jewels—47/6.

A. I. AGENCIES, First Floor, No. 104/105, His Majesty's Building, Elton Street, or P.O. Box 9279, Johannesburg. Stocks limited, order immediately.

Cable & Tel. Add. HARGVAN.

Phone 29368

P. Hargovan & Co. (Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand, Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3 1/2" Diameter Mouth Pickle Jars				
1/2 Gallon	9/6	each	F.O.R.	DURBAN
1 "	12/6	"	"	"
2 "	20/-	"	"	"
3 "	35/-	"	"	"
4 "	45/-	"	"	"

PACKING EXTRA.

CASH WITH ORDER ONLY.

155-7 WARWICK AVENUE,

P.O. BOX 1250.

DURBAN.

Indian Records Now Cheaper!!!

7/6 Each (Plus 3d Tax.)

AVAILABLE IN SINGLES OR SETS

Some Of Our Latest Hits :

DIL DEKE DEKHO, UJALA,	•	NAAGMANI, USTAD, MAIN
MEHINDI, MISS INDIA, AGRA,	•	NASHE-MEH-HOON, GHAR
ROAD, TALAQ, DO USTAD.	•	SANSAR, AMAR DEEP,
	•	MOTHER INDIA.

Special Offer: 1 Box of Gujrati Records Assorted, 20 in Box At a Give Away Price—30/- per Box.

ORDER NOW — FREE PACKING

C.O.D. Orders to include 7/6 deposit.

Only Obtainable At:

NATIONAL RECORD COMPANY,

2 Ajmeri Arcade (off 141a Grey St. & 50 Cathedral Road) P.O. Box 1574 DURBAN. Phone 67852

Special Offer: India-Made Agarbattis

(SHIPMENT JUST ARRIVED)

WHOLESALE TRADE PRICES

THREE ROSES, 3 tolas	37/6 Doz
(Available in Thin/Thick Stocks)			
GATEWAY OF INDIA 3 Tolas	45/- "
" " " 6 "	90/- "
OHAMELI 2 "	18/- "
" " 1 "	9/- "
SUGANDH RANI 5 "	33/- "
" " 2 1/2 "	18/- "
" " 1 "	8/- "
" " 1/2 "	4/- "
LATAMANGESHKAR 1/2 "	4/- "
GHANDAN DHOOP 3/- Box of 16 Stocks.			

CASH WITH ORDER — PRICES F.O.R. DURBAN

We have also received Genuine Basmati Rice 1/- per lb. (Minimum Order 100lb)

We are Stockists of all kinds of Indian Dhalls, Spices and Condiments, Betelnuts, Almonds, Tamarind, Whole Coconuts and All kinds of Imported Rice.

SPECIAL PRICES TO THE TRADE

Please write for our price list:

K. HARIBHAI & SONS (PTY.) LTD.

Direct Importers: Wholesale & Retail Merchants
 81 Victoria Street, —P.O. Box 2156—Durban.
 Telegraphic Add.: "BHAISONS"

ઓપિનિયન

લોકશાસન કે પોલીસ શાસન ?

લોકશાસનની સ્થાપના માટે લોકમત લેવાવાને ત્રણ અઠવાડિયા થવા આવ્યા છે. સરકાર—નેશનાલીસ્ટ સરકારની એમાં છત યજ્ઞ—અને તે પછુ નહિ એવી વધુમતીથી એ છત યજ્ઞ. હવે નેશનાલીસ્ટ સરકાર આવતા વરસની ૩૧મી માર્ચે લોકશાસન સ્થાપવા માંગે છે. હવે પ્રશ્ન એ ઉભો થાય છે કે એ અરેખર લોકશાસન હશે કે પોલીસશાસન ?

હાલ પડકાર પાછળ જે ચળવળ ચાલી રહી છે તે ઉપરથી લાગે છે કે લોકશાસનને બદલે અરેખર રીતે તે એ પોલીસશાસન બની જશે. એક તો લોકમત લેતી વખતે બિન-જોરાઓને મત પ્રણયો ન હતો! અને હવે મીનીસ્ટર ઓફ જસ્ટિસ શ્રી. ઇરાસમસ 'અવનિ-ન્ટ ઇનડેન્ટીટી બીલ' પાસ-વેન્ટ બેસે સારે પસાર કરવા માંગે છે. આ બીલ પસાર થતાં અરેખર પોલીસ શાસન સ્થપાશે. આ બીલ પસાર થઈ કામદો બનતાં મીનીસ્ટર ઓફ જસ્ટિસ અને પોલીસ ચાહે તે કરી શકશે. પોલીસ બિન-જવાબદાર બની જશે—જેના ઉપર અધિકાર રહેશે નહિ. અને પોલીસ અમે સારે જોળા-બાર કરી લોકોને નિર્દય રીતે કતલ કરશે. અને એના ઉપર કોઈ પછુ પગલાં લેવાશે નહિ અને સરકાર પાસે

લોકશાની પછુ માંગી શકશે નહિ. આ બીલ પાસવેન્ટ પાસે રજુ કરવા તું બીજું પછુ એક કારણ છે.

સરકાર ઉપર લોકશાનીના એટલા દાવા મંડાયા છે કે સરકારને શું કરવું એ સમજ પડતી ન હોવાથી અને પોતાના પાપોના એકરાર કરવાને બદલે આ 'ઇનડેન્ટીટી બીલ' પસાર કરવા તૈયાર થઈ છે. આ બીલને લઈ લોકોને બધ પેટા છે કે લોકશાની મળશે કે કેમ ?

સરકાર પાસે લોકશાની માંગે તો આંકડો યુબજ વધી પડશે છે. એ આંકડો ૯૨૮,૦૦૦ પૌંડ સુધી પહોંચી ગયો છે. શાપ્તવિલ યુનાયમકોના ૪૦૦,૦૦૦. પોન્ડેલેન્ડના લોકો તરફથી ૧૦,૦૦૦. ૬૦ છુટેલા અટકાવટીઓ તરફથી ૩૦૯,૦૦૦ પૌંડ બીલ ૨૦ અટકાવટીઓ તરફથી ૧૨૩,૦૦૦ પૌંડ ની લોકશાની માંગારી.

કામદેસર રીતે આ માંગણી ખરી છે. અને દાવા મંડાતા આ લોકોને એ પૈસા મળવા બેઠકા. પરંતુ સરકાર હવે ચેતીને પોલીસ કૃત્ય અને સરકારી જુલોને ઠાંક પીઠેડા કરવા માટે આ બીલની પાછળ બરાબ ખેસવા માંગે છે. એ બીલ પસાર થતાં પોલીસ રસ્તે ચાલતાં માણસને જોળા મારી છવ બેસે અને એ માણસ ઉપર નિર્વાહ માટે આધાર રાખનારાઓ સરકાર પાસે લોકશાની માંગી શકશે નહિ. એનો અર્થ એજ થયો કે લોકશાસનને બદલે પોલીસશાસન ચાલશે. એ થતાં વિરોધ ઉઠાવવો લોકો માટે અધિક મઠ પડશે—કારણ પોલીસની જોળા સામે લટકતી જ રહેશે.

કામનવેલ્થમાં દક્ષિણ આફ્રિકા રહે કે નહિ તેનો પ્રશ્ન અમલોને બની ગયો છે. દક્ષિણ આફ્રિકાને પોતાની નીતિ બદલવા માટે યુદ્ધ આપવામાં

આવી. અને એ યુદ્ધ દરમ્યાન સરકાર પોતાની રાજદેવની નીતિ બદલવાને બદલે એ નીતિના યુજ વધુ મજબુત અને તે માટે આવા કામદા પસાર કરે છે. એની નીતિ બરાબે બદલાવાની નથી. કામનવેલ્થમાં રહેવા છ કે નહિ, પછુ એની નીતિની દોરી સંચાર છુટરોન્ડ કરતી રહેશે. આ લોકો સત્તાથી ધમીધ બની ગયા છે. એ લોકો જે કરે છે તેને ધમ્મરી શક્તિ માને છે. એક વ્યક્તિએ આ લોકોનું વર્ણન કર્યું છે તે નીચે મુજબ છે.

They are a bunch of fanatics, who believe their deeds to be divine. They will go on oppressing people who try to show them the path of righteousness till they are doomed with their own mis-deeds.

આ વાક્ય પાછળ પૂબજ સત્ય છુપાયું છે. વિશ્વના વિરોધની સરકારને પડી નથી—પોતાની પ્રભુ વિરોધ કરે તેની તેઓને પડી નથી—પોતાના પક્ષ-વાળા વિરોધ કરે તેની તેઓને પડી નથી સામે પક્ષ વિરોધ કરે તેની તેઓને પડી નથી. કેમ તેઓને પડી નથી? કારણ છુટરોન્ડ કહે છે

★
સર્વ જૂતા તથા ચેતન પ્રાણી-ઓમાં પરમાત્માનું દર્શન કરો. તેના સામીપ્યને અનુભવ કરો. આથી તમને અક્ષય અને અસીમ આનંદ તથા શક્તિ પ્રાપ્ત થશે. —શિવાનંદ.

“બેરા, વિશ્વના અભિપ્રાયની તારે જરૂર નથી—લોકોના અભિપ્રાયની તારે જરૂર નથી—સામા પક્ષના અભિપ્રાયની તારે જરૂર નથી. કેવળ તારે મારો અભિ-પ્રાય લેવો.” આ છે દક્ષિણ આફ્રિકાની પડકાર પાછળની રમત, એથી પ્રશ્ન ઉભો થાય છે કે લોકશાસન સ્થપાશે કે પોલીસશાસન? એનો જવાબ છે— પોલીસશાસન!

બીજ શિખર પરિષદ ચેતનશે !

ન્યુ યોર્ક : સોવિયેટ વડા પ્રધાન શ્રી કુસ્ચોવેને બહેર કહ્યું હતું કે મને ખાતરી છે કે અમેરીકાના હવે પછીના પ્રયુખને હું મળીશ. તેમણે બારયુર્ક જણાવ્યું હતું કે બીજ શિખર પરિષદ મેળવ્ય તેમ હું ઇચ્છું છું અને મને આશા છે કે એ સમય આવશે.

યુનેા આતેના બલ્ગેરિયન પ્રતિનિધિ મંડળ તરફથી મેળવેલા સરકાર સમા-રંભમાં, નિઃશસ્ત્રીકરણના પ્રશ્ન અંગે શ્રી કુસ્ચોવે “મરઘી પહેલી કે ઇંકુ પહેલું” એ જુની કહેવત સાથે નિઃશસ્ત્રીકરણને સરખાવતા કહ્યું હતું કે “નિઃશસ્ત્રીકરણ માટે તમારામાં વિશ્વાસ હોવો જોઈએ” અને તમારામાં વિશ્વાસ જન-માવવાને માટે નિઃશસ્ત્રીકરણ કરવું જોઈએ.”

વિરોધ સભામાં આર્યબીશપ હલ્કી

તા. ૨૩-૧૦-૬૦ના રોજ ગેવિલમાં બરામેલી વિરોધ સભામાં મેલતાં, ઈંગ્લીશ આર્યબીશપ શ્રી. ડેનીસ ઇ. હલ્કીએ કહ્યું કે ઈંદીએને ઈંગ્લેન્ડનારમાંથી ખસેડવું એ ગ્રેમ સામેનો યુનેા અને ન્યાયી હકકોનો ભંગ કહેવી કહેવાય. વધુમાં આર્યબીશપે કહ્યું કે ક્રિશ્ચિયન ભોધ વિરુદ્ધે એ મત છે કે ઈંદીએને ઇલાવવા રાખવું. ક્રિશ્ચિયન શિક્ષણ અનુસરનાર કદી એવું કરે નહિ. આ સિવાય આર્યબીશપે કહ્યું કે 'મીન્ટ' ઉપર જે 'બોધ' અપાયો હતો તે બોધ પૂ. મહાત્મા ગાંધીજીને યુબ જ પ્યારો હતો, અને તેનું પાલન પૂ. ગાંધીજી અક્ષરથઃ કયું હતું. આનું પાલન કરવામાં અને અડચણ ભોમવવામાં પૂ. ગાંધીજીએ કંઈ આડી રાખ્યું ન હતું. સાર પછી મેલતાં ડો. જી. એમ નાયકરે (દ. આફ્રિકા ઈંદી ઈંગ્લેન્ડના પ્રયુખ) કહ્યું કે સુધરાઈની કિમત મુજબ ઈંદીએને મે મીલીયન પૌંડની મિલકત સુમાવશે. આ વિસ્તારમાં ૨,૫૦૦ ઘરો છે અને જમીન લગભગ ૩,૦૦૦ એકર છે. આ બધી ઈંદી માલીકોની છે. ગ્રૂપ એરિયા કાપવાથી ઈંદીએને ઘણું જ શોષવું પડશે.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”
શુક્રવાર તા. ૨૮ ઓક્ટોબર, ૧૯૬૦.

શતાબ્દી

હિંદી પ્રજા આ દેશમાં આવી અને વસી તેની શતાબ્દી છે. અઠવાડિયા પછી હિંદી પ્રજા યાદગીરી રૂપે ઉજવશે. એ દીલગીરી ભયુ છે કે આ ઉત્સવ ઉજવવા માટે એકેય યોજના તૈયાર નથી. “ધી નાટાલ ઇન્ડિયન ટીચર્સ સોસાયટી”એ પ્રવચનોની એક યોજના ઘડી કાઢી છે, અને સાઉથ આફ્રિકન હિંદુ મહાસભા એક હિંદુ સમિતિ ભરવા માટે યોજના લઈ બહાર પડી છે. આ સિવાય બીજા યોગ્ય કોઈએ કંઈક કરવાની તત્પરતા દેખાઈ છે. આટલી યોજના સિવાય રાષ્ટ્રીય બંધારણ ઉપર કોઈ યોજના બની નથી. એ વરસ ઉપર એક સભા મળી હતી અને તે વખતે મોટી મોટી યોજનાની વાતો થઈ હતી, પરંતુ હવે એવી વાત બહાર આવી છે કે અટકાયતી ધારા અને ‘સંજોગવશાત’ એ યોજનાઓ પડી ભાંગી છે. આ એક બહાનું છે. ખરીવાત તો એ છે કે આ યોજના ઘડનારાઓને આ શતાબ્દી યોજનાની કંઈ પડી ન હતી અને તેઓ કેવળ કાગળ ઉપર જ યોજનાઓ ઘડી જણાવતા હતા. આખરે પરિણામ એ આવ્યું કે બંધારણીય યોજના જેવું કંઈ થશે નહિ.

જ્યારે શતાબ્દી આવી રીતે ઉજવાશે ત્યારે કેમને માટે કરવા જેવું કામ ઘણું પડ્યું છે. છેલ્લા સો વરસમાં હિંદીઓ આર્થિક અને ઘરો વસાવવામાં સારી એવી પ્રગતિ કરી છે, પરંતુ સંસ્કારિક શિક્ષણ તરફ જોઈએ એવી પ્રગતિ કરી નથી. આ વરસો દરમિયાન હિંદી કેમની ભાષાકીય વર્ણોએ સંસ્કારિક પ્રગતિ કરવા માટે ઘણીયે ચળવળ કરી છે. આ એક રસપ્રદ પ્રશ્ન છે. હિંદી કેમ માતૃભૂમિની જેમ કેટલે અંશે સંસ્કારિક કેળવણી ખીલવશે અને એ માટે શા શા પ્રયત્નો કરશે એ વિચારવા જેવું છે. “કલાંચ શતાબ્દી સમિતિ આ તરફ કંઈક દોરવણી આપી શકશે અને ચર્ચાઓ કરી આ વિષય ઉપર નિબંધો અને લેખો છાપી શકશે. રચનાત્મક એવુંકંઈ ને આ સમિતિ કરે તો તે ઘણું છે.

ગાંધીવાદી મી. પેટ્રીક ડનકન

પૃથ્વીક ઇણુ ‘કોન્ટ્રેક્ટ’ના તંત્રી મી. પેટ્રીક ડનકન ત્રણ અઠવાડિયાની જેલ ભોગવ્યા પછી હવે આઝાદ બન્યા છે. મી. ડનકન પાસે સામ્યવાદ ઉપર છાંપેલાં એક લેખની બાતમી ન્યાયધીશે માંગી હતી, પરંતુ તે ન મળતાં મી. ડનકન જેલ ખાને ગયા. તે વખતે એવું જણાવ્યું હતું કે મી. ડનકનની મક્કમતા અને સરકારની મક્કમતા ઉપર બાતમી મળે કે નહિ તેનો આધાર હતો. સરકારને એમ લાગતું હતું કે થોડા દિવસ જેલમાં પૂરાશે એટલે શાણુ ઠેકાણુ આવશે અને બાતમી મળી જશે, પરંતુ મી. ડનકન આ પરીક્ષામાં ઉત્તિષ્ટ થઈ નીકળ્યાં છે, કારણુ તેઓએ ગાંધીવાદનો માર્ગ પસંદ કર્યો હતો. તેઓએ આ પગલું લીધું તેની આગળ ઘણા હિંદી નેતાઓએ, પણ તેઓ ગાંધીવાદી છે એમ પોકારો કર્યાં હતાં, પરંતુ પરીક્ષા થતાં તેઓ ધરફની જેમ ઝોગળી ગયા.

મી. ડનકનના આ પગલાંથી એ સ્પષ્ટ જણાય આવે છે કે તેઓ ગાંધીવાદી નીતિથી દેશની નેતાંગીરી લઈ શકે એમ છે. અને એ સિવાય એ પાણુ સ્પષ્ટ તરી આવે છે કે ગાંધીવાદ સિવાય આ દેશની ઉત્તિ થઈ શકે એમ નથી.

પાયા વિનાનું મકાન!

સ્વામી વિવેકાનંદના વિચારો પ્રમાણે રાજનૈતિક વિચારોને ફેલાવવા પહેલાં અધ્યાત્મિક વિચારોની રેલમહેલ કરી દેવી જોઈએ. ધર્મશ્રેયો આશ્રમ-જનક સત્યોથી ભરેલાં છે તેને બદલે લાવવાનું કામ પ્રથમ છે. દેવળોમાંથી અને શ્રેયોમાંથી યુગીને સુવિચારો આપા દેશમાં ફેલાવવા જોઈએ. અસલ ના વખતમાં યુરુકોની પદ્ધતિ આ વિચારને આધારે જ થઈ શકે. મનુષ્યોમાં માનવતાનો પાયો આ રીતે જ નાખી શકાય. પાયા વિનાના મકાનની જે હાલત થાય તેજ હાલત, અધ્યાત્મિક કેળવણી વિનાના મનુષ્યોની યજ્ઞ પડી છે. તદ્દન અભણ મનુષ્યો હજી સારા પણ માનવતાના મૂળ પાયા સમાન અધ્યાત્મ જ્ઞાન વિદ્યાઓ મનુષ્યો દુનીયા માટે શ્રાપ રૂપ થઈ પડ્યા છે.

આજની દુનીયામાં ચાલી રહેલી નારી મોટી બધીજ બદમાસીઓ પાછળ કહેવાતી આજની ઉંચી કેળવણી પામેલા પરંતુ અધ્યાત્મ જ્ઞાન વિદ્યાઓ વાક્ય અતુર વિદ્યાનો તોજ હાય હોય છે. ઉદ્ધાપાતનુ એજ કારણુ છે. તેના ઉપાયો શોધી નિવારણુ માટે જેમ મળે છે ત્યાં થતી વાતો અને દલીલોથી કંઈ વળતું નથી તેનું કારણુ સ્પષ્ટ છે. એ વાતો હૃદયની નથી સત્ય હકીકતથી બધી દુર હોય છે. સત્યને ફસાવી પોતાનો સ્વાર્થ સાધી લેવા માટે તે કાલાહવા અને દાવ પેચથી ભરેલી હોય છે. કહેવું કંઈ અને કરવું કંઈ એ આજની સુધરેલી ઉંચી કેળવણી પામેલા વિદ્યાનેતા સુદાલેખ થઈ પડ્યો છે, ત્યારે હવે તેમથી સારાં ફળની આશા રાખવી એ ખાવળ રોપી તેના પર ફરી લાગશે એવી મિથ્યા આશા રાખી એસવા જેથી વાત છે.

જેમ રાતને કદી દિવસ કહી શકાય નહિ તેવીજ આ વાત પણ છે. માનવતા વિદ્યાઓ કેળવણી લીધેલા મનુષ્યો તરફથી માનવ કલ્યાણની શી આશા રાખી શકાય? એમાંથી કદી કશું શુભ પરિણામ આવવાનું નથી, એક ખીજને દબાવી પોતેજ મોટા અને સમૃદ્ધ થવા આકાશ પાતાળ એક કરતાં હોય છે. સત્ય, અહિંસા, અને પ્રેમની વાતો વાલીવાત મનાતી હોય છે, સપાટામાં લઈ લેવાના દાવપેચ ખેસાતા રહે છે. આની પાછળ લાખો અને કરોડોની સમૃદ્ધિનો ધૂંમાડો થઈ જાય છે. જે મરીમોને જૂખા રાખી જેમ કરવામાં આવ્યા હોય છે.

આવા ધન લોભી, સ્વાર્થી અને આળશુ કે જે દુનીયાની માનવ વસ્તી ના પચીસ ટકાથી પણ ઓછા હશે. તેમણે ધનના બળે અને ચાલાકીથી આખી પૃથ્વી ઉપરના દરેક દેશોમાં

પોતાની સત્તા ઝમાવી દીધી છે, વળી જીજો તો ખરા! યુખીની વાત!! આવી પચીસ ટકાના હાયમાં રહેલી આખી સત્તાને ચાલાકીથી પ્રબલસત્તાક માને રેમોકેટીકતું રૂપાણું નામ આપી બહુમતી રાખ્ય કરે છે, એવું દુનીયાના લોકોના દીમાબમાં દસાવી દીધું છે. માટે સ્વામી વિવેકાનંદ જેવા તત્વજ કહે છે કે, સ્વાર્થી ઘેરાએલ ‘રાજ-નૈતિક વિચારોને ફેલાવવા પહેલાં અધ્યાત્મિક વિચારોની પ્રબલમાં રેલમહેલ કરી મૂકવી જોઈએ કારણુ સ્પષ્ટ જ છે. અધ્યાત્મજ્ઞાન પ્રાપ્ય મનુષ્યો, સ્વાર્થનો વિચાર કદી કરતે નહિ, તેમને સન-માનવસેવા એ પ્રજી સેવા હશે. પોતે તો નિમિત્ત માત્ર પ્રજીના હૃદયધાર સમા છે એવું તેઓ દ્રઢતાથી માની છે. પોતાનાથી કે પોતાના ધારા જે કંઈ જનહિતનું કામ સાય છે, તે માટે તેઓ કદી કુલાતા નથી, અર્થ કરતાં નથી, તે વિષે સાધારણ વાતો પણ કરતાં નથી, કારણુ તેઓ માને છે કે જે કંઈ સાય છે તે આપણા ધારા ધરખર જ કરે છે. તેની ધરખા અને ચકિતથીજ યાય, એના સિવાય એક પાતકું પણ કદી કોઈથી કાલી શકે એમ નથી. સારે મિથ્યા અર્થ કરી કુલાવું શા માટે!

આ વિચારથી જોઈ શકાય છે કે પ્રાચીન કાળમાં રાજના રાજ્યો હોવા છતાં રામરાજ્ય જેવાં આદર્શ રાજ્યો કેવી રીતે થઈ શક્યાં? અધ્યાત્મજ્ઞાન ના પ્રભાવ અને બળથીજ થવા ત્યાર ના રાજ્યો દેવ તુલ્ય લેખાતાં પ્રબલ તેનો પડ્યો ખોલ યુધીથી ઉપાડી લેતાં, તેઓ અધ્યાત્મજ્ઞાની હતા ઉપરાંત તેમના સહાઈકાર મહાન ઝઘી મુનીઓ હતા. રાજકાજ કેવળ પ્રબલ ના આત્મ કલ્યાણને લક્ષમાં રાખી થતાં ભૌતિક ઉત્પત્તિનું રચાન ખીજું રહેતું. આને તે પ્રથમ રચાને આવી ગયું છે, તેને લખનેજ મનુષ્યો મોટા સ્વાર્થી, લોભી, પ્રપંચી અને હત્યારા બની બેઠા છે. પ્રજીને સાવ જૂલી મયા છે, પેસા એજ પરમેશ્વર બની મરેા, માનવતા જુલાય મઈ, આસુરી સંક્રાંત્ય પ્રસરી ગયું, આમાંથી વિશ્વ નેટલું વહેલું છટે એટલું સાઈ નહિ તો નાશ નશક છે.

અધ્યાત્મજ્ઞાનની ચિનગારી આ દેશ માં અદારમી સદીની આખરીમાં આવી તે પ્રથમ મહાત્મા ગાંધીજીએ પ્રમટાવી, શીનીકસ આશ્રામમાં તે હજી જેવામાં આવે છે. મહાબાગે દરડીઓ, આશ્રમ ને છાત્રાલય ચકિત કેળવણી કેન્દ્ર બનાવવા કોશીય કરી રહ્યા છે. પ્રાચીન કાળના યુરુકોમાં જે રીતે જીવનનું ધરતર ચર્તુ એ પ્રદર્શિત અદો પણુ અપનાવવા ધરદો છે. તે સાથે અધુનિક શિક્ષણ પણ અપાશે ધરખરને મંજુર હશે તો માનવ કલ્યાણના મહારથીઓ અદોથી પાકશે.

(બીખાલાઈ માસ્તર ટ્રસ્ટી.)

‘આપ શાંતિદુત છો’: કાસ્ટ્રો નહેરૂને કહે છે. મુલાકાત સમયે

* કયુબાની ક્રાંતિની કરેલી ચર્ચા *

ન્યુયોર્ક: “હું તમને અનેક કારણોને કારણે મળવા માંગતો હતો અને તેમાંનું સૌથી અગત્યનું અને મુખ્ય કારણ એ છે કે તમે બહાદુર પુરુષ છો.”

ન્યુયોર્કના દબ્લ્યુ.આર. ગ્રીનવોડ દ્વારા આપેલી હોટલ ચેરેસામાં ભારતના વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂ કયુબાના યુવાન દાદીવાળા વડા પ્રધાન ડો. ફિડલ કાસ્ટ્રોને મળ્યા. સારે માં નહેરૂએ આ શબ્દો ઉચ્ચાર્યા હતા.

આ ઐતિહાસિક મુલાકાત સમયે કયુબાના વિદેશપ્રધાન શ્રી રાઉલ રોઆ, કયુબાના લશ્કરી નેતા મેજર જ્યુઆન આલ્મેડા અને ડો. કાસ્ટ્રોના આશરે એક ઝડપ સહાયકો હાજર હતા. ભારતના સંરક્ષણ પ્રધાન શ્રી વી. કે. પુલ્લેયન અને વિદેશ મંત્રી શ્રી એસ. દત્ત હાજર રહ્યા હતા.

કેસિસની હાવણીઓમાં આઝાદી પહેલાં જે વાતાવરણ હતું તેવા પ્રકારનું મિનિઓપચારિક વાતાવરણ હતું. ડો. કાસ્ટ્રોના મદદનીશો અને સારે આનંદ કરતા હતા. બંને નેતાઓની વાતચીત દરમિયાન ટેકેસિસની ઘંટડીઓ રણધી ઉઠતી અને તેના કોષ્ટક પશુ જવાબ આપતું. મંત્રણા અડધે પહોંચી સારે સ્તિને કેમરામેનોએ તસવીરો ઝડપી હતી.

ડો. કાસ્ટ્રોએ શ્રી નહેરૂને કહ્યું હતું

કે “હું આપને મળવા માંગતો હતો. એ તમે નહિ આપ્યા હોત તો હું મળવા આવતો. તમે શાંતિ દુત છો.” ડો. કાસ્ટ્રો ભાંગી તુટી અંગ્રેજી શબ્દો નહિ જડતાં ભાંગી રપેનીય શબ્દોનો ઉપયોગ કરતા હતા. “તમે અમારા બધા માટે કામ કરો છો.” ડો. કાસ્ટ્રો એ કહ્યું.

શ્રી નહેરૂએ કહ્યું કે જ્યારે હું નાનો બાળક હતો, સારે મને મારા શિક્ષક ના બંધુ કયુબાની ક્રાંતિની વાતો કરતા હતા. (બંધુતા સુધી શ્રી નહેરૂ કયુબાની રપેનીયકો સામેની લડતની વાત કરતા હતા.) સારથી મને કયુબાની ક્રાંતિ માં રસ છે

ડો. કાસ્ટ્રોએ ઉત્સાહથી પૂછ્યું હતું કે કયુબાની ક્રાંતિના નેતાની સાથે તમે ન્યુયોર્કમાં વાતચીત કરશો એ વાત તમે કરશો છો? ડો. કાસ્ટ્રોની પાસે

“ક્રાંતિના મોટામાં મોટા નેતા”નો ખિતાબ છે.

ડો. કાસ્ટ્રોએ શ્રી નહેરૂને પૂછ્યું હતું કે હાલની વિશ્વની પરિસ્થિતિ માટે શું આપ આશાવાદી છો?

શ્રી નહેરૂએ નકારાત્મક જવાબ આપ્યો હતો કે જો હાલના પ્રવાહને અંકુશમાં લેવામાં આવશે નહિ તો વિશ્વની પરિસ્થિતિ વધુ બગડશે.”

ડો. કાસ્ટ્રોએ કહ્યું કે આ પરિસ્થિતિ માં તમારે કામ કરવાનું છે.

શ્રી નહેરૂએ ઉત્તર આપ્યો કે “મારે મારા રાષ્ટ્રમાં કરવાનું પુષ્કળ કામ છે.”

ડો. કાસ્ટ્રોએ ભારતની વસ્તી માટે પૂછ્યું હતું.

શ્રી નહેરૂએ કહ્યું કે ચાલીસ કરોડની વસ્તી છે.

ડો. કાસ્ટ્રોએ કહ્યું કે તેના પ્રમાણ માં કયુબા તો ખૂબ નાનું રાષ્ટ્ર ગણાય.

શ્રી નહેરૂએ કહ્યું કે નાના રાષ્ટ્રમાં ધણી વખત મોટા ક્ષયદા હોય છે. તેમાં હલ કરવાના પ્રયોગો હોય છે.

શ્રી નહેરૂએ પૂછ્યું કે કયુબામાં ક્રાંતિ બાદની શાંતિ સ્થપાઈ છે ને બધું વ્યવસ્થિત ગોઠવાયું છે?

ડો. કાસ્ટ્રોએ કહ્યું કે બધું બરાબર ગોઠવાયું છે. જેઓ ક્રાંતિને ઉદ્ધાવવા નું વિચારે છે તેમના ખાલી રવખા જ રહેવાના છે. કયુબાનું મંરણશુ માત્ર પોલીસ અથવા તો લશ્કર કરતું નથી પરંતુ કિસાનો પોતે કરે છે.

કટોકટીમાંથી કોઈ માર્ગ નહિ નીકળે તો

રાષ્ટ્રસંઘ તુટી પડવાનો ભય

રાષ્ટ્રસંઘ: અહીં એમ મળેલા વિશ્વના રાજ્યપુરો વચ્ચે પૂર્વ-પશ્ચિમ હાવણીઓ વચ્ચેની મંડામાંડતો ઉઠેલ શોધવા માટેની જે વાટાઘાટો થઈ છે તેમાં ક્યું જ્યાં છે કે રાષ્ટ્રસંઘ સામેની હાલની કટોકટી ધારણ કરતાં પશુ ધણી મોટી છે. હકીકતમાં તો આ કટોકટી એટલી મોટી છે કે જે એનો ઝડપથી કોષ્ટક ઉઠેલ નહિ કરાશે તો એ વરતુ રાષ્ટ્ર સંરચાને કડબૂસ થઈ જવા તરફ દોરી જશે એમ. પી. ટી. આઇ.નો સંવાદહાતા શ્રી ટી. વી. પરથુરામ જણાવે છે.

આદર ધરાવે છે અને એમના સહકારી પ્રયાસોથી કટોકટીનો સંપૂર્ણ ઉદ્ધેશ નહિ કરી શકાય. તો પશુ કટોકટીમાંથી રાષ્ટ્રસંઘને ઉતારી લેના સમાધાન નો કોષ્ટક વચલો માર્ગ નીકળી આવશે એવી આશા સેવાઈ રહી છે.

અમેરીકા અને રશિયા વચ્ચેનું અંતર યુ. ર વિમાનના બંધન અને પેરીસની શિખર પરિવહના ધખકકા પછી ધણું વધી ગયું છે. આવારે એવી કટોકટી ઉભી થઈ છે કે તેના ઉઠેલ માટે અમેરીકાના પ્રમુખપદની ચુટણીના પરિણામે સુધી પશુ કદાચ રાફ ન જોઈ શકાય. આચાનું ક્યેક સુંદર ચિન્હ એ છે કે રશિયા અને અમેરીકા તટસ્થ રાષ્ટ્રોનો અભિપ્રાય સાંભળવા નેટલી હજી દરકાર રાખે છે. આ સંજોગમાં તટસ્થ રાષ્ટ્રો શ્રી કામ હેમરશિલ્ડના રચાને ત્રણ સભ્યોની સમિતિ નિમત્તની શ્રી કુસ્ચોવ ની દરખાસ્તને ટેકા આપશે તો એ મોંટી ભૂલ થશે એજ રીને શ્રી હેમર-શીલ્ડમાં પશુ જો મંપૂર્ણ વિશ્વાસ વ્યક્ત કરશે તો રશિયાને એમ લાગશે કે રાષ્ટ્રસંઘમાં ત્રણ જુથો નહિ બંધે સામવાદી અને મિન-સામવાદી દેશો એજ જુથો છે.

ભાવનાની ભવ્યતા

(દિવસ)

મારા એક શ્રીમંત મિત્ર સાથે હું ફરવા જઈ રહ્યો હતો. ફરતે ક્લાસ બુક કાર મુજબના લીસા ચળકતા રસ્તાઓ પરથી સમસાડાટ કરતી સરી રહી હતી.

આજે હું કાંઈ નવાઈનું ફરવા જતો ન હતો. અમે રોજ ફરવા જતા હતા; પશુ એ દિવસ કદાચ મારા કરતાં એ શ્રીમંત મિત્રને હંમેશ માટે યાદ રહી ગયો છે.

કાફૂં મારફેટની પાસે કુટપાથ પર એક મોઝી બેઠો બેઠો બેઠો સીબા કરે. હું ચાલતો જાઉં કે મારા મિત્રની માડીમાં, બસમાં કે ટેક્ષીમાં પશુ એને હંમેશ કામમાં મગ્ન જ જોતો હતો.

બપોરે એ જમવા જતો નહીં હોય, કારણ કે એની ધરવાળી આવી ને એને ખાવાનું આપી જતી હતી.

એ એક દિવસથી એ બીમાર હોય એમ લાગતું હતું. આજે એની ધરવાળી આવી હતી. પશુ ખાવાનું નહોતી લાવી. પોતાના પતિને કામ ન કરવાનું જણાવેને એના માથાને બોળામાં મૂકીને વહાલથી પંપાળી રહી હતી.

મેં મોટરમાં બેઠાં બેઠાં આ દ્રશ્ય જોયું, મેં તરતજ મારા શ્રીમંત મિત્રને મોટર ચોખાવવા કહ્યું. એને એકાએક આશ્ચર્ય તો થયું; પશુ માડી થોભી મધ. મેં કહ્યું “જુઓ, તમને કાંઈ દેખાય છે?”

એ કહે: “શું? મને તો કાંઈ જ નથી દેખાતું!”

મેં આંજળી ઝીંધીને કહ્યું: “હવે બરાબર જુઓ.”

એવું જોયું તો ખરું પશુ એમાં એને જોવા જેવું કશું જ ન જણાયું.

કહે: “એમાં શું જોવાનું છે?”

મેં કહ્યું: “આવી મજા તમે કદી તમારી જીંદગીમાં માણી છે?”

મારા શ્રીમંત મિત્રને એક જ પ્રશ્નમાં એ દ્રશ્ય પાછળ રહેલી લાગણી અને ભાવનાની ભવ્યતાનું સચોટ જ્ઞાન થઈ ગયું.

માસ્ટર પ્રેક્ષક (પ્રો.) લીમીટેડ
નવ નવનાં નાયવન, રેયપી તેમજ સુવરાજ કાપડ, ઓગો બાળકો અને પુસ્તકો માટે ઉત્તમ નવના ઉલ્લ જર્સી, પુલોવર, કાર્ડીગન-સ અને બન્નાઓ માટે—બુટીક, બીબ્સ, બ્લેન્ડેસ, શોલ્સ; નેપકોન્સ વિગેરે.
ફરેક બાલના માલ માટે તપાસ કરવા બલ્લામણુ.
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ.
ફોન : ૮૩૫-૬૭૮૬
જોહા ૧૫૪૯.

મારો રોડેશીયાનો પ્રવાસ

સૌ. લીલા દેશાઈ

[હપ્તે ૨૦ મે]

જ્યાંથી અને લગભગ ૧૨ને સુધારે પાછટણીક આવી પહોંચ્યા. અને કરતમે સુશીલા વીના પસાર કરી પછી શ્રીમતી જીણીબહેને પ્રેમથી આપેલા ચા નાસ્તાને ન્યાય આપ્યો. જરા આરામ કરી ધ્યુરટ્રીકાર્ટને રસ્તે આમજ વધ્યા. ધ્યુરટ્રીકાર્ટને શ્રી પ્રા. આ. જોશીએ સોંદર્યું ધામ તરીકે વર્ણવ્યું છે તે અચોક્ક્ય નથી. અમે ત્રણ વાગે શ્રી ભૂપતભાઈ મહેતાને ત્યાં આવી પહોંચ્યા. અહીં શ્રીમતી મયાબહેન ના અતી આગ્રહથી ત્રણ દિવસ રોકાવું પડ્યું. સોમવારે શ્રીમતી મયાબહેન અમને ગેમ રીઝર્વ જોવા લઈ મયા. આખો દિવસ ખૂબ આનંદથી, પસાર થયો. સિંદણ, ઢાંચી, હરણ, વિગેરે જોયાં.

ખીને દિવસે બહેનો એ બબ્બ રાખ્યાં હતાં ત્યાં ગયા. સાંજના ધ્યુસ ટ્રીકાર્ટ હોઈ સેવા સમાજ તરફથી સુ. સુશીલાબહેનના માનમાં મીટિંગ રાખવામાં આવી હતી. ત્યાં મયા. પ્રમુખ સ્થાનેથી શ્રી અનંતરામ દવેએ શ્રી ઝીણાભાઈ પ્રવાસીને સુ. સુશીલાબહેનની ઝાળખ આપવા વિનંતી કરી. શ્રી ઝીણાભાઈ એ પ્રવચન કરતાં કહ્યું હતું કે શ્રીનીકસ સંસ્થાના સ્થાપક મહાત્મા મોંધીજી તેમના ખીલ પુત્ર શ્રી મણીલાલ મોંધીના પતિન આપ્યા છે. તેમની સાથે ખીજી ત્રણ વ્યક્તિઓ સંસ્થા છરાંત રાખવા રોડેશીયા ફંડ માટે ગયા હતાં, ત્યાં એમને રોડેશીયાની દોઢી પ્રગળ તરફથી સારો સહકાર મળ્યો છે. અને હવે એઓ ડરખન અને જોહાનીસખર્ન ફંડ કરી આપણે ત્યાં આવે ત્યારે આપણે પણ સારો સહકાર આપીશું એવી હું આપ સૌ પાસે આશા રાખું છું.

સુ. સુશીલા બહેને પ્રવચન કરતાં કહ્યું હતું કે આ દેશમાં આપણા પર ગુજરતાં જીવનો બાપુજીએ જોયા, અને એ જીવનો નીવારવા સૌ પ્રથમ બાપુ જીને શ્રીનીકસમાંથી પ્રેરણા મળી હતી. શ્રીનીકસમાં બાપુજીની સંસ્થા ચાપ તે તો બાવિ પ્રજાને ઘાટ રહે કે બાપુજી કાચુ હતાં? બાપુજીએ દોઢીએ માટે શું શું કયું? બાપુજી ન હોત તો દોઢીએ દક્ષિણ આફ્રિકામાં ન હોત. શ્રીનીકસ વિષે બાપુજીની ઇચ્છા હતી કે ઇરિપતાલ નહિ તો કેળવણી સંસ્થા કરવી. બાપુજીની ખીજ ઇચ્છા અનુસાર શ્રીનીકસમાં કરતુરખા મેમોરીપલ સ્કૂલ ખાંધી છે, હવે ઢાંચ સ્કૂલ ખાંધવા નાણાંની જરૂર પડી છે. રોડેશીયાના બાઈ બહેનો એ સારો સાથ આપ્યો છે.

રોડેશીયાના બાઈ બહેનોની હજી પહેલી પેઢી ત્યાં વસે છે, ત્યારે આપણે ત્રણ પેઢીથી અહીં વસીએ છીએ. અમારી ઇચ્છા અહીંથી ફંડ કરી જોહાનીસખર્ન જવાની હતી. મારે બાઈ બહેનોને કહેવાનું કે બાપુજીએ કયમપુરપ થઈ મયા છે, જેની છાપ આપણી બાવિ પ્રજા પર પાડવી જોઈએ. આને એ સંસ્થા છે તેના કરતાં પણ બવિષ્યમાં જેની કોમત સારી થશે. આપણે જો એ સંસ્થાને સારી ખનાવી શું તો આપણી બાવિ પ્રજા કહેશે. કે આપણા બાપુ ઘાંઘાં પૈસા કમાઈ પણ જણ્યા છે અને વાપરી પણ જણ્યા છે; મારી ઇચ્છા છતાં પણ દરેક બાઈ બહેનોને મળી ચકાવું નથી. છુપવારે હું અહીંથી જઈ રહી છું. પરંતુ ત્યારે અમે પાછા જોળી લઈને આવીશું ત્યારે તમારી બક્તિ સુખબ ફાજો આપશે. રોડેશીયામાં બાઈઓ તરફથી કહેવામાં આવ્યું કે તમારા ધુનીપનમાં શ્રી નાણીજી કાળીદાસ જેવા પડ્યાં છે, છતાં અહીં શા માટે આવવું પડ્યું, મેં કહ્યું તેઓ પણ ત્યારેને

સારે-સારી મદદ કરે છે. શ્રી બીખાભાઈએ પ્રવચન કરતાં કહ્યું કે સુ. સુશીલા બહેને જે કંઈ કહ્યું તે વધુ છે. આ વિશ્વમાં લગાઈ જો વધી ધામ છે. તેની ચાંતી માટે અને મતુષ્ય જીવન જીવવા માટે બાપુ જીએ ઘણાં પ્રયત્નો કર્યો છે, એવા મહાપુરુષનું સ્મારક કરવું એ આપણી સૌની ફરજ છે. બાપુજીનું સ્મારક કરવું એટલે એમાં સુશીલા બહેન એકલાની ફરજ છે એમ સમજવું નહિ. પૂ. બાપુજી સૌના હતાં, અને આપણે સૌએ એમા મળી એ સ્મારક કરવું જોઈએ, ઢાંચ સ્કૂલ પછી છાત્રાલય કે જેમાં દુરનાં વિદ્યાર્થીઓ પણ આવી રહી શકે અને એક પ્રાર્થના ઢોલ પણ ખાંધવાની ઇચ્છા છે. ઢાંચ જમાનો ઘણો બદલાતો જાય છે, આપણાં બાળકોને આપણે સુંદર, સારા સંસ્કારો આપવા પ્રયત્નો કરવા જોઈએ. રોડેશીયાની બહેનો એ પણ ફર રહી છતાં મહેનતથી અને ઉત્સાહથી સારો સાથ આપ્યો છે. તે બાપુજી પ્રયત્નો તેમની બક્તિ ખતાવે છે. "જોપિનિપન"માં કંઈજ વાચવાનું આવતું નથી એમ કેટલાક બાઈઓ કહે છે. પરંતુ જેમાં જે સંસ્કારો રહ્યા છે તે આપણે જો ચાંત ચિત્તથી વાંચીએ અને સમજવાનો પ્રયત્ન કરીએ તો એમાંથી વધુ મળી રહેશે. અંત માં નવાખલીની શ્રીમ ખતાવાય હતી,

અને પ્રમુખશ્રી તરફથી આભાર મનાયો હતો. રોડેશીયાના બાઈ બહેનો તરફથી અમારો જે બાવબીનો સહકાર અને સહકાર કરવામાં આવ્યો હતો તે માટે હું અમારી મંડળી તરફથી ફરી સોનો આભાર માનું છું. બવિષ્યમાં પણ એવો સાથ મળશે એવી આશા રાખું છું. છુપવારે શ્રીમતી મયાબહેન તેમજ શ્રી ભૂપતભાઈની બાવબીની વિદાય લઈ અમે જોહાનીસખર્ન આવવા નીકળ્યાં. મારો રોડેશીયાનો પ્રવાસ અહીં પૂર્ણ થાય છે. (સમાપ્ત)

આશાવાદી નાણું પ્રધાન શ્રી મોરારજી

ન્યુચેક :

ભારતના નાણા પ્રધાન શ્રી મોરારજી દેશાઈએ અહીં જણાવ્યું હતું કે ભારત દરેકથી બાર વર્ષોમાં પરદેશી સરકારોની સહાયથી યુક્ત થઈ જવાની આશા સેવે છે, પણ વચગાળાના સમય માં તેને ફર વર્ષે લગભગ ૧ અબજ ડોલરની પરદેશી સહાયની જરૂર રહેશે.

દરમિયાનના પત્રકાર મંડળ તરફથી યોજાયેલા 'મોજન સમારંભમાં' બોલતાં તેમણે ભારતના કરકસરથી આમજ વધવાના નિર્ણયનો ઉલ્લેખ કરતાં વધુ માં જણાવ્યું હતું કે આયોજનના પ્રમાણ તેમજ નવી પ્રયોગોમાં અગ્રે પીછેઠક કરી નથી. સાધનોનો ઉપયોગ કરવામાં અમે જીતી રીતરસમોનો આચરો લીધો નથી. સીધી તેમજ આડકારી પ્રગતિ સાધવા અમે સરકારી સાધનોનો ઉપયોગ વમર અચકાચે કયો છે. સાથેસાથ અમે ખાનગી સાહસને પણ ઉરોજન આપ્યું છે.

ભારત જાણે છે કે સરકારી કક્ષાએ અપાતી વિશિષ્ટ પ્રકારની સહાય અનિશ્ચિત મુદત સુધી ચાલુ રાખી શકાય નહિ અને આખામી ૧૦-૧૨ વર્ષોમાં આવા પ્રકારની સહાયથી યુક્ત થઈ જવાનો ભારતનો હેતુ છે. આ સમય દરમિયાન ભારત અર્થતંત્ર, ખમતો અને નિકાસોની ખીલવણી એટલી હદ સુધી કરશે કે જેથી અમે અમારા પગ પર ઉભા રહી શકીશું. આખામી થોડા વર્ષોમાં વધારાના કૃપિ ઉત્પાદનના રૂપમાં અમને સહાયની જરૂર રહેશે.

મરચા અને લસણ

૨૪ રતલી પોટેટ મોટી કળીનું નવું લસણ. પોટેટની શી. ૧૨-૬.

૪ રતલી પોટેટ સુકા મરચાંની શી. ૧૦-૦ રોડેશી આજા પાકને લીધે માંબની અછત છે. માટે જલદી બખો:—વહેલો તે પહેલો.

Maarmans (Pty.) Ltd.
P. O. Box 26, Phone 128
(Brits, Transvaal.)

શુભ પ્રસંગો માટે મેટ !

શ્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ !

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

- * રોમર
- * રોહરી
- * લે'કો
- * રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન : ૮૩૫-૨૬૦૧.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.

૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસખર્ન.

રોગોના સબંધીઓ

લેખિકા : શ્રીમતી ફલોરા એડવર્ડ, લંડન

અનુવાદક : પ્રોન્સીપલ ડોલતરાય મગનલાલ દેશાઈ, રૂડીપોર્ટ

જો અને ધિક્કારે છે તે પિતાના અનાયો તેમના બાળકો ઉપર ત્રીજા અને ચોથી પેઢીએ ઉતરી આવે છે. અને જો મારી આઠાનું પાલન કરે છે અને મને ચાહે છે તેમના તરફ હું દયા બતાવું છું." પાદરીએ તેનું વ્યાખ્યાન ઉપલા શબ્દોથી પૂરું કર્યું. સારે મારી સમક્ષ રોગોનો મુળભૂતોત્તમ ચિત્ર ખડું થયું. સર્વે દરોમાં મુખ્ય દર્દ Cancer યાને નાશુર હતું ધાતકી માખાચોથી જન્મેલું, ધાતકી ફૂલોથી પળાએલું, આ દેખીલું દર્દ વધુને વધુ સક્રિય થઈ ગયું હતું. જેમ જેમ જોના માખાચો બીજા પર વધુને વધુ ઢિસા કરતા ગયા છે. આ પ્રમાણે એ કુદરતી શક્તિ અને ઉવરે જોના ઉત્પાદકને એ વળગ્યું. એ કડવા વચનો ઉચ્ચાર્યાં તો મળાપર કે મોમાં એ આકેશાતું કોઈને ભુખ્યા રાખ્યાતું ધાતકીપણું કર્યું તો તે પાચન શક્તિના અવપરોમાં આવતું જે પ્રકારની ઢિસા કરવામાં આવે તે પ્રકારના શરીરના માખને તે વળગતું. અને મુંગો પ્રજા ઉભો થયો. "લોહીના નાશુરતું શું?" દરોઆમાં કહી જતા માણસ પાસેથી મેં એક મનુષ્યને નાથી જતાં જોયા. બાલુમાં બીજા કોઈ મનુષ્ય ન હતો તે બાળક મદદ માટે વ્યર્થ છુમો પાડતો હતો. સાર પછી આવી ઢિસક બેપરવાઈ વાળા વર્તનથી તે માણસને મેં દયાઈ જતાં જોયા. આ વ્યક્તિએ પોતાનું લોહી રેડી મદદહીન બાળકને ખચાવવા ની ના પાડી હતી.

આપીકી કૃત્યના વચને રોમના મુળ ભૂતને જન્મ આપ્યો અને એ મુળ ભૂત તેને "ત્રીજા અને ચોથી પેઢી સુધી ફરખ દેશે. પછી મને પ્રકાશ જણાશે. પ્રેમ અને સેવાનો એ પ્રકાશ હતો. તે પ્રકાશમાં નાશુરના મુળભૂતો નાચ થતાં મેં જોયા. કારણ કે આ રોમના પરાપણી (parasites) શક્તિ ઢિસા અને ધિક્કારમાં જ રહે છે. જેમ જેમ રોમો નાચ પામતા મયાં તેમ તેમ મને લાગ્યું કે જે પિતાની વાત પાદરી કરતા હતા, એ આપણે પુર્વ આપ્યા હતા. પુર્વ જન્મની અંદર આપણા ચાલુ જીવનના બીરોપામાં હતા. તેનું આ જીવ હતું. પુર્વ જન્મ માં જે રોમું હતું તે ચાલુ જીવનમાં જીવ્યું હતું. પુર્વ જન્મના પાપો અને જો આ જન્મે આપણે ભોગવીએ છીએ અને તેજ પ્રમાણે ત્રીજા અને ચોથી પેઢીએ ભોગવતા જઈયું અગર તો બીજા જન્મમાં. પાદરી નતમરતે

જીવો હતો સાં તો મારી સામે મેં એક મળક કરતો નામતો કરતો રોમનો મુળ ભૂત જોયો. આ મુળ ભૂત આપણા પુર્વ જીવનના, ખીજવાટ, અચાંતિ અસહિષ્ણતા, અધિરાઈ વિના જો હતો. એકાએક અંદાન પ્રકાશ મારા પર પથરાઈ ગયો અને મને માલમ પડ્યું કે આ મરકરો મુળ ભૂત મારાજ કમનું પરીણામ હતું. મેં જોને પાખ્યો હતો અને ધણા જન્મોમાં પોખ્યો હતો એટલે હવે એ મારામાં દાખલ થયો છે અને નિયમિત રીતે મારામાં ક'દનજીનો સોભો, દમ, અનિરત ઠંડી, વિ. રોગોને સ્થાન આપે છે. પણ હવે મને અગર પડી કે હવે જોના ઢિવસો પુરાઈ ગયા છે. જોની હરિતનું જ્ઞાન થતાં મારી મુકિતનું જ્ઞાન પણ થયું. મારા સ્વપ્નમાં મેં એક વ્યક્તિને લકવાથી બીમાર જોયો. એ માખાણું, સમજ્ય અને મોત્રાને વહાલો હતો. મને અનેક પ્રકો ઉભા થયા કે પરમકુપાણુ પરમાત્મા આવા સુંદર આત્માને દુઃખ કેમ દેડી તેના પુર્વના કૃત્યો! અને ત્યાર પછી મને

તે મુળ ભૂત દેખાશે કે જે ધાતકી હૃદયના, પ્રેમ વચરના કડવા હૃદયના, ધર્મોપાર હૃદયના હતો. આ મુળભૂત માદા માણસમાં રહેલાઈથી દાખલ થઈ શકતો હતો. અને મને લારે દાખલ થતો હતો પરંતુ એ મુળ ભૂતને હું જોતી હતી તે ધીમે ધીમે ચીમળાઈ જતો હતો અને જોના શેહના ચલ્ય સાથે તે પથ્ય મરી જશે.

મનુષ્યનું ચાલુ જીવન પ્રેમ અને સેવાથી પુર્ણ હોય તો રોમના ઉત્પાદકો તે મુળ પ્રાણને સ્થાન મળવું નથી. ચાલુ જીવનના જ્ઞાન પ્રકાશે તેના અંધકારી રૂપનો નાશ કર્યો છે. દરેક રોમના નિવારણ્ય અર્થે મને એકજ શબ્દ મળ્યો છે. જે છે પ્રકાશ. જ્યાં ત્યાં પ્રેમ અને સેવા છે, ત્યાં ત્યાં પ્રકાશ છે આની અંદરજ પાદરીના વ્યાખ્યાનના છેલ્લા શબ્દોનો અર્થ છે જો જો મને ચાહે છે તેવા હૃદયને હું ચાહીસ.

ધણા ખરા રોગોનું કારણ મનુષ્યની મન, વાણી, શરીરની ઢિસા હોય છે. મનુ ભગવાન કહે છે.

"ઢિસાથી અનેક જાતના રોગ થાય છે બીજાને તુકદાન કરે તેવી વૃત્તિ અને વિચાર સેવનાથી પણ મનુષ્યને અમુક જાતના રોમ થાય છે અમુક વિચાર અને અમુક વૃત્તિ માણસના

શરીરમાં અમુક જાતનું ઝેર રહે છે." Vera Stanley Alder કહે છે કે "That venom has been found on the tongue of a man at a rage exactly similar to the venom of a snake. કોઈ માણસ ની જીભ ઉપર સર્પનો ઝેર જેવુંજ ઝેર જોવામાં આવ્યું છે. કોઈમાતાનું કુખ પીતા અનેક બાળકો મરણને ચરણ માપ છે. There is also recorded an experiment in which the breath of a person who was very much upset was caught in a test-tube and found to contain enough poison to kill a small rodent. ઉરકેરાએલા એક મનુષ્યનો નાસ એક શીશીમાં એકઠો કરવામાં આવ્યો હતો અને એમ માલમ પડ્યું હતું કે તેમાં એટલું બહું ઝેર હતું કે એક નાનું ઉરકું તેનાથી મરી ગય. મનુ ભગવાન કહે છે કે,

"મનથી કહેલા શુભાશુભ કર્મ વાણી થી અને શરીરથી કહેલા શુભાશુભ કર્મ શરીરથી ભોમવાય છે. આંખનો દુરઉપવેગ કરનાર આંધળો થાય છે, જીભનો દુર ઉપવેગ કરનાર મુંગો થાય છે. વ્યભિચારી નપુસક બને છે. માટે સર્વોમ સુંદર રહેવા માટે મનુષ્યે મનસા, વાચા, કર્મણા મદા સર્વદા શુભ કર્મજ કરતા રહેવાની જરૂર છે."

ખાસ ફરખાસ્ત : હિંદની અગરખતી
(વહાણમાં આવેલો તાજે માલ)
હોલસેલ વેપારી ભાવો

ત્રણ ગુલાબ ૩ તોલા ૩૭-૬ ૬૩ન	સુગંધ રાણી	૫	૩૩-૦ ૬૩ન
(પાતળી અને ભડી લાકડીમાં મળશે)		૨	૨૮-૦ "
ગ્રેટવે એફ ઈન્ડિય ૩ તોલા ૪૫-૦ ૬૩ન		૧	૮-૦ "
" " " ૧ " ૬૦-૦ "		૧	૪-૦ "
ચમેલી ... ૨ " ૧૮-૦ "	લતા મંગેસકર	૧	૪-૦ "
" " " ૧ " ૬-૦ "	ચંદન ધૂપ ૧૬ લાકડીને ડબ્બો	૩-૦	

ઝોડર સાથે રોકક — ફરખન માટેના ભાવો.

હમારી પાસ અસલી ખાસમતીના ચોખા પણ છે
ખાસમતી ચોખા શી. ૧-૦ રતલ.
(ઝોછામાં ઝોછા ૧૦૦ રતલ મળશે)

અમે નીચેની વસ્તુઓ ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોર્ટ કરીએ છીએ. માલ સારો અને કીડાયત ભાવે મળશે.

અમારા ગ્રાહક લીસ્ટ માટે લખો :—

દરેક જાતના ઇન્ડિયન ઘાળ, મશાલા અને ફરીયાણું; સોપારી બદામ, આમલી, આખા નાળીયેર અને દરેક જાતના ઇમ્પોર્ટ ચોખા.

K. HARIBHAI & SONS
(PTY) LTD.

Direct Importers: Wholesale & Retail Merchants.
81 Victoria Street, — P.O. Box 2156 — Durban.
Telegraphic Add. "BHAISONS"

તીડોની ચડાઈથી પાકને થયેલી હાનિ

નૂની વિલ્ડી : કેન્દના અનાજ અને ખેતીવાડી ખાતાને રાજ્યો દ્વારા મળેલા હેવાલો પરથી જણાય છે કે તીડોના વાળેતરના આક્રમણથી જીવાર, મકાઈ, ખાજરી અને કપાસના તુકસાન થયું છે પરંતુ તે બારે પ્રમાણમાં નથી થયું. તીડોના રોગોથી જે રાજ્યોને હાનિ પહોંચી છે તેમાં રાજસ્થાન, પંજાબ, ગુજરાત, મહારાષ્ટ્ર, ઉત્તર પ્રદેશ, મધ્ય પ્રદેશ અને મહેસૂરનો સમાવેશ થાય છે.

ગોટા પાયા પર તીડોનું આક્રમણ થાય તો કંઈક તુકસાન તો અનિવાર્ય રીતે થાય જ; પરંતુ તાર્કાલિક પગલાં લેવાથી ગોટા પાયા પર તુકસાન થવા પામ્યું નથી.

બારતમાં સંરક્ષણ ખાતા તરફથી પહેલી જ વાર વિમાન દ્વારા તીડોનાં રોગો પર દવા છંટાઈ છે. આવી પ્રવૃત્તિ રાજસ્થાન રાજ્યમાં કરાઈ હતી સાં આઠ રોગોનો ઉકુવન દરખીયાન જ નાચ કરાયો હતો.

વાર્તા ચાહુ ઠંડ અને દયા

(૮)

બીજા દિવસે સવારે બિશપ બગીચા માં ફરી રજા હતી, ત્યારે મેંગ્રોવર આંડાની જેમ દોડતી, હાંકતી તેમની પાસે આવી. "સાહેબ, આપને ખબર છે ચમચાંની ટોપલી ક્યાં મળે?" બિશપે કહ્યું, "હા." ફૂલોની કચારી માંથી તે ટોપલી હાથમાં લઈને મળ્યા હતા. તેમણે ટોપલી આપતાં કહ્યું, "લે, આ રહી."

"આમાં તો કંઈ પણ નથી! ચાંદીના ચમચાં ક્યાં ગયા?"

"જોહો, આરે તું ટોપલીની નહિ પરંતુ ચમચાંની ખાખતમાં પૂછી રહી છે! એ તો હું ભણુતો નથી."

"હે ભગવાન, જરૂર તે ચોરી લઈ ગયો છે. રાતના જે આવ્યો હતો તે ચોરીને લઈ ગયો."

એક ક્ષણમાં મેંગ્રોવર ધરમાં દોડી મઠ અને ફરીથી આવીને બિશપને કહેવા લાગી, "સાહેબ, તે બિહાનાપર નથી; તે ચમચાં ચોરીને નાસી ગયો!" બિશપ ત્યારે ટોપલીના પડવાથી બાગેલા ઓડવાને દુઃખી બાવથી નિહાળી રહ્યા હતા. મેંગ્રોવરની નજર દીવાલની તરફ ગઈ કે તે એકદમ યુમ પાડી ઉઠી, "જુઓ દીવાલની પેલી ઘટ નીકળી મઠ છે, તે સાંધી ફૂલોને મથો છે."

બિશપ થોડીવાર ચુપ રહ્યા. પછી પોતાની દયા પૂર્ણ નજર ઉપર ઉઠાવી તે તેમણે ધીરથી મેંગ્રોવરને કહ્યું, "પરંતુ તે ચમચાં શું ખરખેર આપણું હતાં?"

મેંગ્રોવર ચુપ થઈ મઠ. થોડીવાર પછી બિશપે કહ્યું "અને મેંગ્રોવર, આટલી ચાંદી મરીઓની પાસેથી મેં અનુચિત રીતથી મારા ઉપયોગને માટે રાખી લીધી હતી. તે પણ મરીબ માણસ તો હતો ને?"

"હે ભગવાન, હવે આપ ખાટો શનાથી?"

"શું સીસાનાં ચમચાં નથી મળતા?"

"સીસામાંથી અંદ આવે છે."

"સારે લોખંડના?"

"લોખંડમાંથી તેને સ્વાદ આવે છે."

"તો લાકડાના?"

પરંતુ થોડીવાર પછી બ્યારે તેઓ પોતાના મેજપર બેસી નાસ્તો કરવા લાગ્યા, સારે તેમણે શ્રીમતી મેરિટરટાઇન અને મેંગ્રોવરને રાજ પ્રુથીથી કહ્યું,

"શ્રીમતીના દુકાંડને કુખમાં બેળાંને ખાવા માટે લાકડાના ચમચાં થા કરાંટાંની જરૂરત હોય, એમ લામતુ નથી."

શ્રીમતી મેરિટરટાઇન ચુપજ રહી; પરંતુ મેંગ્રોવરે ધીમે ધીમે અહીંયા તંહી આવતા જતાં કહ્યું, "એવા માણસને ધરમાં આવવા જેવું અને પાસેજ સુવાડવું એ તે કેવા વાત છે?"

હે ભગવાન, તે કેવળ ચોરીજ કરીને મથો, નહી તે!...ખાપરે આ કદવના થીજ હું થરથરી ઉઠું છું."

બિશપ નાસ્તો કરીને મેજ પાસેથી ઉઠીજ રજાં હતો, કે જેટલામાં કોષ્ટએ દરવાજો ખટખટાવ્યો.

"અંદર આવો." બિશપે કહ્યું.

દરવાજો ખુલ્યો અને એક વિચિત્ર અને યુરસાથી ભરી ટોળા દવાળની પાસે ઉમેલી દેખાઇ. ત્રણ માણસો ચોચાને ગળાંથી. પકડી ઉભાં હતાં. તેઓ ત્રણ સિપાઇ હતાં. અને ચોથો જીવ વાલજીન હતો. એક જમાદાર, જે તે ટોળાનો નાયક હતો, તેણે બિશપની પાસે જઈ અવગથી સલામ કરી કહ્યું, "સાહેબ."

એ શબ્દો સાંભળી જીવ વાલજીન, જે અત્યાર સુધી ઉભો હતો, ચોંટી મથો અને માથું ઉઠાવી મથુગણ્યો, "સાહેબ? ત્યારે તો તે પાદરી સાહેબ..."

"ચુપ રહે." જમાદારે કહ્યું, "તેઓ તો મહેરબાન બિશપ સાહેબ છે."

આ વચ્ચેમાં બિશપ સાહેબ, તેમના વૃદ્ધાવસ્થાના પગોથી નેટલી જલ્દી બની ચકે તેટલી જલ્દીથી સાં આવી ગયા.

"વાહ સાઇ!" તેમણે જીવ વાલજીન ની તરફ નજર કરીને કહ્યું, "પેલા ચાંદીના બત્તીદાન પણ મેં આપને આરખા હતા; ચમચાંની સાથે તે પણ કેમ નહી લઈ ગયા?"

"જીવ વાલજીને આંખો ફાડીને ક્યવી રીતે જેમું કે તેમું વર્ણન માનવ-બાધા માં નહી થઈ શકે.

"સાહેબ," જમાદારે કહ્યું, "સારે આ માણસ જે કહી રહ્યો હતો તે સાચું છે? તે નાસી રહ્યો હોય એ રીતે રસ્તામાંથી જતાં દેખાયો એથી તેને અમે પકડી લીધો. તેની પાસે આ ચમચાં હતાં."

જેટલામાં બિશપ વચ્ચેમાંજ ખેલી ઉઠ્યા, "અને તેણે આપને કહ્યું કે આ ચમચાં, તેને એક શબ્દ પાદરીએ, કે જેને નાં તે એક રાતને માટે રહ્યો, આપ્યાં છે. એજ ને? હવે હું સમજી મથો, અને એટલા માટે આપ તેને ફરીથી અહીં લઈ આવ્યા છો? ખરખર આ તો જુલ મઠ મઠ છે."

"તો પછી," જમાદારે કહ્યું, "અને તેને જવા દઈએ?"

"જરૂર," બિશપે જવાબ આપ્યો.

સિપાઇઓએ જીવ વાલજીનને ઓડી દીધો. તે લથડાતો પાછળ હટ્યો. "તો શું હું સુકત છું?" કોષ્ટ સાંભળી ન ચકે એટલા ધીમા અવાજથી જાણે ઉભામાં બેસતો હોય તેમ તે ખેલ્યો.

"દાં હાં, તું સુકત છે; તારી સમજ માં નહી આવ્યું?" જમાદારે કહ્યું.

"મારો ભિત્ર," બિશપે કહ્યું, "જતાં

પહેલાં તમે તમારા પેલા મે બત્તીદાન પણ લઈ લેજો."

તેઓ તરત અલમરી ઉપરથી બન્ને બત્તીદાન લઈ આવ્યા અને તે જીવ વાલજીનને આપી દીધા. બન્ને ઝીંઝો, એક શબ્દ પણ ખોલ્યા વિના યા જરૂર હાલ્યા ચાલ્યા વિના આ બધું જોઈ રહી. જીવ વાલજીનનું આખું શરીર કાંપી રહ્યું હતું. તે બિશપના મોઢાં તરફ તાકી રહ્યો હતો. તેણે મથીનની જેમ તે બત્તીદાન હાથમાં લઈ લીધા.

થોડીવાર પછી સિપાઇઓ તરફ જોઈ બિશપે કહ્યું, "જાણ્યો, હવે આપ જઈ ચકો છો."

તે બધા ચાલ્યા ગયા. જીવ વાલજીન જેદોશ યજને પડી જાય એવી સ્થિતિમાં હતો. બિશપે તેની પાસે જઈને ધીમેથી કહ્યું, "જાણ, તમે પણ હવે શાંતિથી જાઓ. પરંતુ આ ચાંદીના જે પેલા મળે તેનો ઉપયોગ પ્રમાણિક માણસ બનવા માટે કરવાનો તમે મને જે

વચન આપ્યું છે તે કહી પણ બલથો નહીં."

તેણે કંઈ વચન આપ્યું હોય એ જીવ વાલજીનને વાદ ન હતું. તે ચુપ ઉભો રહ્યો. બિશપે અંબીરતાથી આમળ કહ્યું, "જાણ જીવ વાલજીન! હવે તમે પાપના પંજમાંથી સુકત થયા છો, મેં તમારી અંતરાત્મા ખરીદી લીધી છે. હું તમને કુરે વિચારો અને અધ્યાત્મતાના ખાડામાંથી કાઢી ધમરના દયામય હાથોમાં સોપું છું. ભગવાન તમારું ભલું કરે."

(સમાપ્ત)

બુકકોર્પોરેશન, ઇનકમ ટેક્સ રીટર્નસ, લાઇસેન્સિંગ, રેવન્યુ કલેક્ટરનજ અને ઇનસ્પેક્ટરનજ માટે મળો:

આર. વીક્રમ ૧૨ આર્કેડી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાઇગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીબાગ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

માંસાહાર અને સુખદુઃખ

શ્રી. ઓટલાઇ ડી. કે. પટેલ, હામનસકરાળ

ભાઈ, શું પાપ છે અને શું નથી એનો આધાર દેશ, કાળ વગેરે સયોગો ઉપર આધાર રાખે છે. પાપ એટલે અનાચાર, ન આચરવા યોગ્ય કે ન કરવા યોગ્ય કૃત્ય અથવા કરવા યોગ્ય હોય, કરવું જોઈએ છતાં ન કરો એ નિષ્ફળતા પણ પાપ હોય, કાયદાની બાધામાં પણ અપરાધની વ્યાખ્યા આવી છે. માનો કે સમાજની આવ સ્વકતાં જોઈને સરકારે કાયદો કર્યો કે તમારે અનાજ કે જીવનની ચાંજો અકેક બાવથી વધુ માવે ન વેચવી અને છતાં તમે વધુ માવે વેચો તો તે અનાચાર છે, અપરાધ છે, પાપ પણ છે. પણ એવા કાયદાની જરૂર ન હોય અને તમે વધુ માવે વેચો તો પણ તે અનાચાર નથી.

તમારે માંસાહારની કંઈજ જરૂર ન હોય અને છતાં હિંસા કરાવી માંસાહાર કરો તો એ કદાચ અનાચાર અણ્યાય. એઓ પ્રકૃતિ કે આવસ્થકતા

ના કારણે માંસાહાર કરે છે તેઓ પાપ કરે છે એમ ન કહી શકાય. એસ્કીમો, આરબ કે તિબેટી લોકો માંસાહાર ન કરે તો શું કરે? પછી તિબેટી બલે "અહિંસા પરમો ધર્મ"-મ માનનારા ભગવાન જીવના અનુયાયી હોય. આ સૃષ્ટિમાં જીવ જીવનો ખેરાક છે, અને સર્જન હારે એ ન્યાય ઉપર જ આ સૃષ્ટિ રચી છે. એટલે પશ્ચિમ ના લોકો કે ખીબ લોકો માંસાહાર કરે છે માટે પાપી છે એવા ખ્યાલ કાઢી નાખવા જોઈએ. માણસ માંસાહાર કરે અને છતાં તદન નિષ્પાપ હોઈ શકે, અને ક્યાહાર કરનાર પાપી અને દુરાચારી પણ હોય. સુખની વ્યાખ્યા આપેલ છે. સમૃદ્ધિમાં આ-જોટલી વ્યકિત પણ દુઃખી હોય અને ડુંપડીમાં રહેનાર સુખી હોય શકે તે તન, મન અને બનથી ઉલ્લમ કરનારને સમૃદ્ધિ મળે, તેમાં તેના આહારતું કશું મહત્વ નથી.

જો. જો. ૫૩૬૦
 ટેલીફોન ૩૩-૫૬૨૦
 ટેલીગ્રાફ એડરેસ: "ભગતકો"

ભગત બ્રધર્સ (પ્રા) લી.

૧૪ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,
 જે હા ની સ બ બાં.

હોલસેલ અને રીટર્નલ સર્વિસ અને ઇમ્પોર્ટર્સ
 ખાસ કરીને હમારે ત્યાં ઇન્ડિયન અને ઇંગ્લીશ પ્રોસેસી, માથામાં નાંખવાના ભત ભતના દેસી તેલો સ્ટેનલેસ સ્ટીલ, પીત્તળના અને એલ્યુમીનમના વાસણો-કાચ અને પ્લાસ્ટીકની બંગીઓ-કેરમબોર્ડ અને સ્ટાઇલર તથા બીજા અનેક દેશી ચીજો છોકાયત બાવથી મળશે.

શ્રી ડ્રાંસવાલ ભારતીય મહિલા મંડળ

વિવિધ વર્તમાન

ઉપરોક્ત સંરચા તરફથી દિવાળી તેમજ નવા વર્ષ નીમિત્તે ૩,૦૦૦ મરીબ નેટીવ બાળકોને જોબન આપવા દેડ ચાર ક્યુ દરેક એ શુભ પ્રસંગે ને ને બહેનોએ સહયોગ કુલજળની પાંખડી આપી પોતાનો સહકાર નોંધાવ્યો છે. તે બદલ અમે સર્વ બહેનોનો આભાર માનીએ છીએ. ફરી પણ એવોજ સહકાર મળતાજે એવી આશા રાખીએ છીએ. આ કાળાની રકમ આફ્રિકન વીલ્ડરન્સ શીર્ડમ સ્કીમ પો. નો. ૩૬૨૪ જોહાનીસબર્ગ વાળાને મોકલવામાં આવશે. જોબન આપશે ત્યારે શીર્ડમ સ્કીમ તરફથી, અંગ્રેજી છાત્રું 'ધી સ્ટાર' જોહાનીસબર્ગમાં નીકળે છે તેમાં ઉપરોક્ત સંરચાના નામ સાથે પ્રખટ થશે. દરેક બાઇ બહેનોને અમે વિનંતી કરીએ છીએ કે તા. ૧૮-૧૦-૬૦થી તે તા. ૨૨-૧૦-૬૦ના સ્ટારમાં આની નોંધ લે. પ્રમુખ : મણીબહેન ભુલાબાઇ પટેલ; સેક્રેટરીઓ : લીલા આર. દેસાઇ, અને ભાતુ સી. દેસાઇ; અબ્જન્ટી : કુસુમબહેન એ. પટેલ.

નીચેની બહેનોએ હાજી આપ્યો છે. આર્યનીવાસ : મણીબહેન ભુલાબાઇ, શાંતાબહેન હીરાબાઇ, કાશીબહેન ગોંસાઇબાઇ, મનુબહેન રમનલાલ, જન્યાબહેન જાડુબાઇ, શાંતાબહેન લક્ષ્મીબાઇ, બેનાબહેન કારાબાઇ, અંબાબહેન સોમબાઇ, શાંતાબહેન અનંતબાઇ, કુસુમબહેન જીવજીબાઇ, અંબાબહેન રણુજીબાઇ, ઉર્મીલાબહેન ગોવંદબાઇ પ્રત્યેક પા. ૧-૦-૦૦; કાઉનરોડ : અંબાબહેન મોહનલાલ, ઉર્મીલાબહેન નર્ગીશબાઇ, અંબાબહેન નટવરલાલ, જન્યાબહેન નાનુબાઇ, નંદીબહેન જીવજીબાઇ, જન્યાબહેન રમણલાલ, લક્ષ્મીબહેન ભુલાબાઇ, અંબાબહેન જીવજીબાઇ, દેવીબહેન ગોવંદબાઇ પ્રત્યેક પા. ૧-૦-૦૦; દેસાઇ મેનસન : જમનાબહેન હીરાલાલ, જન્યાબહેન છીતુબાઇ, શાંતાબહેન. જોવાનબાઇ, પ્રત્યેક પા. ૧-૦-૦૦, વન્યાબહેન એમ. લાલા પા. ૧-૧-૦૦; શાંતાબહેન : જન્યાબહેન સોમબાઇ, બીબીબહેન ઉકાબાઇ પ્રત્યેક પા. ૧-૦-૦૦; પાઇન એવન્યુ : ઇચ્છાબહેન હીરાલાલ, નાથીબહેન, સોમબાઇ, ધનીબહેન બીખાબાઇ, વન્યાબહેન હરીલાલ, સુશીલાબહેન અમરતલાલ, લલિતાબહેન પરજીબાઇ પ્રત્યેક પા. ૧-૦-૦૦; કમરશીપલ રોડ : ડાહીબહેન બીખાબાઇ પા. ૧-૦-૦૦; ટેરેસરોડ : લક્ષ્મીબહેન ભુલાબાઇ પા. ૧-૦-૦૦; મંજુલમ : જન્યાબહેન જીવજીબાઇ પા. ૧-૦-૦૦; ઝોરીપટ ઢાઉસ : લક્ષ્મીબહેન રામબાઇ ૧-૧-૦૦; દેવીબહેન કનોયાબાઇ, લલિતાબહેન જોવાલજી, રતનબહેન છીતુબાઇ, અંબાબહેન કાનજીબાઇ, વાલીબહેન જોવાનબાઇ, માણીબહેન ડાહ્યાબાઇ પ્રત્યેક પા. ૧-૧-૦૦; માર્ટર મેનસન : જસોદાબેન ઉકાબાઇ, જ્યોત્સનાબહેન રજનીકાન્ત માર્ટર, પ્રત્યેક ૧-૧-૦૦; કુવરબહેન નાચુબાઇ, અગીરથીબહેન રણુજીબાઇ, કાશીબહેન દુર્લભબાઇ, મણીબહેન વિજયબાઇ, રળીયાતબહેન ઉકાબાઇ, સુમતીબહેન હીરાલાલ, કુસુમબહેન રમનલાલ, લક્ષ્મીબહેન બાલુબાઇ, કમુબહેન કીકુબાઇ પ્રત્યેક : પા. ૧-૦-૦૦, ડાહીબહેન પરજીબાઇ પા. ૧-૫-૦૦; કાઉનરોડ : લીલાબહેન અમરતબાઇ પા. ૧-૦-૦૦; શ્રી સ્ટ્રીટ : હંસાબહેન દીનકરરાય, લક્ષ્મીબહેન વનમાળીબાઇ પ્રત્યેક : પા. ૧-૦-૦૦; સીડનેમહામ રોડ : એક બહેન ૧-૦-૦૦; એવન્યુ રોડ : એક બહેન પા. ૧-૦-૦૦; પાટીદાર મેનસન : કુસુમબહેન અમરતબાઇ પા. ૧-૦-૦૦; શાંતાબહેન રામલાલ જુલીયા પા. ૧-૦-૦૦; શાંતાબહેન : કમળાબહેન ભૂપતબાઇ ગોકલ પા. ૧-૦-૦૦; આર્યનીવાસ : દેવીબહેન પરજીબાઇ શી. ૧૦-૦૦; ટેરેસરોડ : શાંતાબહેન નાથાબાઇ, પેમીબહેન છીતુબાઇ શી. ૧૦; હાપરોડ : બીબીબહેન બીખુબાઇ શી. ૧૦-૬; અંબલમ : લક્ષ્મીબેન મકનબાઇ શી. ૧૦-૬; ઝોરીપટ ઢાઉસ : રતનબહેન ડાહ્યાબાઇ શી. ૧૦-૬, જમનાબહેન છીતુબાઇ, લક્ષ્મીબહેન જીવજીબાઇ, અંબાબહેન પેમબાઇ, બીબીબહેન લાલબાઇ, નીચુબહેન ડાહ્યાબાઇ, અંબાબેન પરજીબાઇ, વન્યાબહેન કરચનબાઇ, અંબાબહેન છીતુબાઇ, અંબાબાબહેન ઈરપ્રસાદ, અમરતબહેન એચ. ગોકલપ્રત્યેક શી. ૧૦-૦૦; માર્ટર મેનસન : શાંતાબહેન પુશાલબાઇ શી. ૧૦-૦, ડાહીબહેન પુશાલબાઇ શી. ૧૦-૬; એવન્યુ રોડ : બીબીબહેન મનોરબાઇ મેસુરીયા શી. ૫-૦; હાપરોડ : દેવીબહેન છીતુબાઇ, શાંતાબહેન શાંતીલાલ, લલિતાબહેન મકનજી બેચર પ્રત્યેક શી. ૫-૦; શ્રી સ્ટ્રીટ : કીકીબહેન ફકીરબાઇ શી. ૫-૦; ઝોરીપટ ઢાઉસ : કાશીબહેન છાતુબાઇ શી. ૫-૦; માર્ટર મેનસન : એક બહેન શી. ૫-૦; મરોલીકર : ડાહીબહેન શી. ૨-૬; કરોડીયા : વાસંતી બહેન ડાહ્યાબાઇ શી ૮-૬, કુલ પા. ૭૫-૦-૦.

શ્રી ડ્રાંસવાલ ભારતિય મહિલા મંડળ તરફથી દિવાળી તેમજ નવા વર્ષ નીમિત્તે ને દેડ કરવામાં આવ્યું હતું, તેમાં સર્વ બહેનોએ ને હાર્દિક મદદ કરી છે, તે બહેનોનો અમે મંડળ તરફથી આભાર માનીએ છીએ. દેડની રકમ પા. ૭૫-૦-૦ થઇ હતી. જેમાંથી પા. ૬૦-૦-૦ આફ્રિકન વીલ્ડરન્સ શીર્ડમ સ્કીમ પર મોકલી છે. અને પા. ૧૫-૦-૦ આર્થ અનાયાત્રમ, ડરબન પર મોકલી છે.

અફઘાન-પાક સીમા પર તંમલિલી

કુરાચી : અહીં મળેલા હેવાલો પ્રમાણે પાકીસ્તાની તાપકાવાળાઓએ અફઘાનિસ્તાનના એક ક્ષેત્ર પર હુમલો કર્યો હતો. પાકીસ્તાન અને અફઘાનિસ્તાન વચ્ચેની ડ્યુરાન્ડ સીમારેખા વિસ્તારમાં ઉત્તરોત્તર તંમલિલી વધી રહ્યાં પછી આ હેવાલો જાણાવે છે. અહીં મળતા પરસ્પર વિરોધી હેવાલો પરથી જણાય છે કે, અફઘાન સેના હાલમાં જલાલાબાદથી દામકિલ્લી અને પાકીસ્તાની સીમાએ આવેલા સારકાની તરફ કૂચ કરી રહી છે. બીજા હેવાલો એમ સૂચવે છે કે, સરહદ પરના ઘાટનાકાંઠા પર બંને તરફ તાપકાવાળાઓ ગોળીઓ તરસાવે છે. ફેટલાય પુલોને આંતરેડીયાઓએ તુકસાન પહોંચાડ્યું છે.

એમ પણ જણાય છે કે, અફઘાન સરકારના કુકમચી સરહદ પરનાં ફેટલાક અફઘાન ગામડાં ખાલી કરવા માં આવ્યાં છે.

પાકીસ્તાન સરકારે આ દરમીયાન બંધકરી જમાવટ કરવાને અફઘાનીસ્તાન સામે આક્ષેપ કરતી વિરોધ યાદી કાઢી મોકલી છે. આ યાદીમાં 'ફ્લીર પરિશ્ચામો આવશે' એમ કહેવાયું છે. આ પહેલાં આને પાકીસ્તાની વિદેશમંત્રીએ તરમીઝ ખાતે એટલે ડ્યુરાન્ડ સીમારેખાની ઉત્તરે રશીયન સેનાની જમાવટ થયાંના હેવાલોને ધનકાર કર્યો હતો.

અંતરીક્ષ સંદેશા વ્યવહારનો સફળ અમરિકી પ્રયોગ

ફેબ્રુઆરિય, અમેરીકાએ આને અવકાશમાં 'લોહિયુક મજબ' વાળો ઉપગ્રહ 'પ્રોગ્રીસર ૧૮' છોડ્યો હતો. ફુનીયાબરમાં બંધકરી સંદેશા પહોંચાડવા માટેની પદ્ધતિના સોપાન તરીકે એનો ઉપયોગ કરવાનો છે. આ ઉપગ્રહ ૬૧ ઈંચ વ્યાસનો, ૫૦૦ રતલ વજનનો છે અને તેમાં ચૂંબક રેકડો

સંદેશા આપલે કરવાની સામગ્રી અને સુવંશકિતને વીજળીમાં અવતરીત કરવાની સોલ્ટ બુંબળાઓ છે. આ ઉપગ્રહ મીનીટના ૬૮૦૦૦ ચમ્પોની એક કાયે આપલે કરે છે. ૧૨ મીનીટમાં તે તે આણું બાઇબલ યાદ રાખી ખંડ ખંડ વચ્ચે વહેતું મૂકી શકે છે.

સામાજિક ખબરો અવસાન

જોહાનીસબર્ગ નજીક આવેલા નેર-મીસ્ટનમાં શ્રી વલ્લભભાઈ માણીભાઈ આખી જીંદગી રહ્યા હતા. તા. ૧૫-૧૦-૧૯૬૦ના દિવસે ૭૦ વરસની મોટી ઉંમરે એમનું લાંબ અવસાન થયું હતું. સ્વભાવે નરમ મળતાવડા અને પ્રેમાળ હતા. પરમાર્થ પ્રત્યે પ્રિતિવાળા હતા. તબીબતે પણ સારા હતા. છેલ્લે પણ દુઃખી થયા વિના દેહ છોડી ગયા હતા.

ઉદાર પિતાને પહેલે ચાલનાર હરિલાલ, પ્રેમાબાઇ વિગેરે ચાર દીકરા તથા દીકરી અને વિધવા ને પાછળ રોક કરતાં મૂકી ગયા છે.

સ્મશાન યાત્રામાં સર્માં રનેદી મિત્રોએ મોટી સંખ્યામાં મામ લીધા હતા તેમજ કુટુંબ ઉપર આવી પડેલા દુઃખ માં સમવેદના જણાવી હતી તે સૈનો આ પત્રકાર આભાર માનવામાં આવે છે.

સ્વમંરચના પ્રુપાર્થે એમના પુત્રો તરફથી શીનીકસ આશ્રમ પા. ૨-૨-૦ મરીબોને અનાજ માટે રામકૃષ્ણ સેન્ટર ડરબન પા. ૪-૪-૦ નવસારી પ્રજાપતિ આશ્રમ પા. ૧-૧-૦ દાન આપવામાં આવ્યું હતું જે માટે આભાર માની સ્વમંરચના આત્માને શાંતી ઇચ્છીએ છીએ.

સામાજિક સ્વીકાર :

હરિભાઇ વલ્લભભાઈ એન્ડ બ્રધર્સ જરમીરટન ૨-૨-૦ ઈસુપ ખાસા ડરબન ૨-૨-૦ દયાળજીભાઈ રટેડરટન ૧-૧-૦

માંથે બાંધવાની રીળન અને વેણીઓ મખમલ, સાડીન, ટાવેટા સીકકની, રીબન અનેક રંગ, ડીઝાઇન અને સાઇઝમાં મળશે, લગ્ન મંડપ અને ત્રોટર રાજ્યમારવા માટે જરૂરના બધા રીળનો અળી શકશે. બચ્ચાં માટે મખમલ, અને રેસમ તથા ફેટની ટોપીઓ કીફાયત ભાવે ખતાવી આપવામાં આવશે. અંગોડે બાંધવા મખમલ, રેસમ, કોટન વિગેરેનાં કુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના ક્રોચર્સ મળશે. ટેબલ પર સુકવા માટે પ્લાસ્ટીકના સુકર કુલો મળશે. ઠેકાણું : માખરો હેટ્સ (મો.) લી. લેડીઝ એન્ડ વીલ્ડરન્સ હેટ મેન્યુફેક્ચરર, ફોન : ૮૩૫-૭૯૯૨ પહેલે માળે, યોકસ પરપડ. માર્કેટ મેનસન્સ - ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, - જોહાનીસબર્ગ.

બુજરાતી રેકોર્ડો

હિંદુસ્તાનમાં બનેલી બુજરાતી રેકોર્ડો, હવે અમારે ત્યાં મળે છે.

૨૦ રેકોર્ડોનું બોક્સ કેવળ રૂ. ૩૦-૦. રેકોર્ડોમાં લખના, નાટકો, ગરબો વિગેરેનો સંગ્રહ છે. હિંદના 'લિસ્ટ ડિપ્ટ' ૨/૬ માં છુટી મળી શકશે.

આવો તક અને લાભ ફરીથી મળશે નહિ. પેકીંગ મફત— પોસ્ટેજ મોકલશો—સી.ઓ.ડી.ના આધારે અમે લઇએ છીએ.

નેશનલ રેકોર્ડ કંપની

શોપ ર. અબમેરી આરકેઇડ, ઓફ ૧૪૨ એ. ઓ સ્ટ્રીટ, પો. ઓ. બોક્સ ૧૫૭૪, — ડરબન.

ખાસ દરખાસ્ત : હિંદની અગરબત્તી

(વહાણમાં આવેલા તાલે માલ)

હોલસેલ વેપારી ભાવો.

અગરબત્તી : ત્રણ શુભાલ ૩ તોલા, પાતળી લાકડી મળશે રૂ. ૩૬-૦ ડરબન.
ત્રણ શુભાલ ૬ તોલા, રૂ. ૭૨-૦ ડરબન.
ગેટવે ઓફ ઇન્ડિયા ૬ તોલા રૂ. ૮૫-૦ ડરબન.
સુગંધ રાણી ૬ તોલા રૂ. ૩/૬ ડરબન, ૧ તોલા ૭/૬ ડરબન.
સ્લીમર બ્રેન્ડ ૪૪૪ ૮/૬ ડરબન, પાકીસ્તાન બનાવટ ૪/૬ ડરબન.
વાસંતી ૨ તોલા બોક્સ અત્તરની બાટલી સાથે રૂ. ૧૫-૦ ડરબન.
કેરમ બોલ : પોલીશ કરેલી ઉમદા બનાવટની, પોલીશ A ક્વોલીટી પા. ૫-૦-૦, B ક્વોલીટી પા. ૬-૧૫-૦. (નિયમો સાથે.)

હોલસેલ ભાવે જનતાને આપીએ છીએ.

એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ

ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોર્ટર્સ અને હોલસેલ મરચાંદાર

૧૨૬ કરીન સ્ટ્રીટ, — (ફોન ૨૭૩૪૭) — ડરબન.

બી-આઇ

મુખ્ય કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

સ્લીમર કરંજ ૨૯મી ઓક્ટોબર ૧૯૬૦ના આવશે અને કરાંચી થઇ મુખ્ય બંધ ૩૭ નવેમ્બર ૧૯૬૦ના ઉપરશે.

મુખ્ય અથવા કરાંચીનું બાહુ.

ખોરાક સાથ

ફર્સ્ટ ક્લાસ	પા. ૧૧૦-૧૫-૦
સેકન્ડ ક્લાસ	પા. ૭૮-૧૦-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક સાથે	પા. ૩૬-૧૫-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક વગર	પા. ૩૪-૧૦-૦

વધુ માહિતી માટે મળો મા લખો :

શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ
(પીટી લીમીટેડ.)

૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, — ડરબન.

ટેલીફોન : ૨૦૪૩૨ — ટેલીગ્રાફિક એડ્રેસ "કરામત."

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અને સ્પેશલીસ્ટ બીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના ૧૫૫ પશુ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ડ્રાક્ટ કરીએ.

કેપીટનસ બાલકની હોટે

(ધી કેન્ટર મીકાઈ હાઉસ)

એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુલ્લાપર - ડરબન
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીફોન :

આહુ, લસણ બબર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ રૂ. ૧ બેગ (નંગ ૧૦૦) રૂ. ૬૦-૦.

દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બબર ભાવ, બટાટા, ડુગરી (કાંઠા), સુખા લાલ મરચાં, છુમલા, સુખા ઝીંગા (ગાંઠા) સોનેરી રંગનો ગોળ, દરેક જાતનો મરી મસાલો વિગેરે હમેશાં સ્ટોકમાં રાખીએ છે. છુપરી અને ચેવલી પાન બબર ભાવ, પોસ્ટેજ મફત. સુરણ, રતાઈ, આંબા હળદર અને લીલી હળદરની મોસમ વાહ છે. રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને ઊલ્લંધન કોંગોના બોરડરો ઉપર ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ ઠાવવી જોઈએ.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) L
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ધીરુભાઈ પી. નાયક

બુકહીપર, બુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ હિંદુસ્તાન અંતર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અંતર માર્ગે મુસાફરી કરવા પેર બધાં અમારી મારફતે છુટાંજ કરો. હિંદની, આજ, ચોરી, હુલ્લદ, અહરમાત, પ્યેરબાસ, વિગેરેના વીમા ઉડરાની આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેનન્યુ સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ હમીયેશનને બાબતોમાં કોઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ. નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ હાઈફ એસોસીએશન ઓફ આસ્ટ્રેલીયા અને ચોઈ ઈનરથુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Office : 9 Barkly Arcade, 38 Market Street, Phone : 339033, Johannesburg.
Residence : 52 Patidar Mansion, 13 Kort Street, Phone : 330816, Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડફુમ સુદ, ડાઇનોમીટ્રમ સુદ, વોડશોબ, હરેસીએ એસ, સાર્થ બોર્ડ ઓફીસ/રેક, બુક કેસ, ટેબલ, તકન કોષ્ટક બાવે ખરીદી શકશે. બંને પધારી ભાગ લેવા શુકરો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન હરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં વર્ધવાર રહે છે. આજ રોજના ભાવોના પ્રાર્થસંબંધર મનાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY
51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.